

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Utkast till grunderna för läroplanen för integrationsutbildning 2021

Innehåll

Inledning.....	2
1. Integrationsutbildningens uppdrag och värdegrund.....	4
1.1 Utbildningens uppdrag och mål	4
1.2 Värdegrunden.....	5
1.3 Synen på lärandet	6
2. Uppgörandet av läroplanen och läroplanens innehåll	6
2.1. Utbildningsanordnarens läroplan.....	6
2.2 Utbildningsanordnarens handledningsplan	7
3. Utbildningens omfattning och genomförande	8
3.1 Verksamhetskultur, lärmiljöer och arbetsätt.....	10
3.2 Samarbete med andra aktörer som stöder integration	11
4. Bedömningen i integrationsutbildningen.....	12
4.1 Bedömningens syften och mål	13
4.2 Bedömningen under integrationsutbildningens gång.....	13
4.3 Bedömningen vid slutet av integrationsutbildningen	14
4.4 Betyg och betygsanteckningar	14
5. Mål och centrala innehåll som berör integrationsutbildningens delområden	15
5.1 Mångsidig kompetens i integrationsutbildningen.....	15
5.2 Språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter	17
5.2.1 Centralt innehåll	18
5.2.2 Mål och den studerandes kunnande.....	19
5.2.3 Bedömning av språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter.....	22
5.3 Samhälls- och arbetslivsfärdigheter	23
5.3.1 Samhällsfärdigheter.....	24
5.3.2 Arbetslivsfärdigheter	26
5.3.3 Bedömning av samhälls- och arbetslivsfärdigheter	30
5.4 Valbara studier	31
6.Handledning och stöd för lärandet.....	31
6.1 Handledning som en del av integrationsutbildning	32
6.2 Karriärhandledning.....	33
6.3 Personlig studieplan	34
6.4 Identifiering och erkännande av kunnande	35
6.5 Stöd för lärande och studier.....	36

Inledning

Grunderna för läroplanen för integrationsutbildning baserar sig på den gällande lagen om främjande av integration (1386/2010). I arbetet med utkastet till grunderna har man beaktat resultaten av Utbildningsstyrelsens webbenkät, där man kartlade hur läroplansgrunderna från 2012 och de uppdaterade modellerna för genomförande av integrationsutbildning från 2017 har fungerat i praktiken och vilka behov det finns av förnyelse. I arbetet med grunderna har man även beaktat utvärderingar och utredningar och därtill hörande rekommendationer som berör integrationsutbildningen, betänkandet av riksdagens revisionsnämnd (ReUB 6/2018) och statsrådets redogörelse om behoven av att reformera integrationsfrämjandet (statsrådets publikationer 2021:62) som överlämnades till riksdagen i juni 2021. Redogörelsens riktlinjer för att främja integration har som mål att främja delaktigheten i det finska samhället för den växande befolkningen med invandrarbakgrund. Det här ska genomföras bland annat genom att stärka deras kunnande och möjligheterna att använda detta kunnande. I dessa läroplansgrunder strävar man efter att stärka synergierna mellan integrationsutbildningens innehåll som berör språkfärdigheter och kommunikationsfärdigheter samt arbetslivs- och samhällsfärdigheter. Syftet är också att stärka handledningen och bättre beakta de studerandes individuella utgångspunkter och mål. I grunderna betonas också språklig medvetenhet, utnyttjandet av flerspråkighet i undervisningen samt mångsidig kompetens som en del av utbildningens innehåll.

Syftet med integrationsutbildningen är att främja utvecklingen av den studerandes språkfärdigheter och andra färdigheter som behövs i samhället och arbetslivet samt övergången till arbetsliv och fortsatta studier. Utbildningen skapar också på ett bredare plan förutsättningar för de studerandes välbefinnande och deras jämlika ställning i samhället samtidigt som den ökar de studerandes delaktighet. Utbildningens innehåll grundar sig på språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter, samhälls- och arbetslivsfärdigheter, handledning som stöder den studerande samt stöd för studier och lärande.

I lagen om främjande av integration har fastställts att det språkliga målet i integrationsutbildningen ska vara att den studerande får fungerande elementära språkfärdigheter, vilket ofta är en förutsättning till exempel för att gå vidare till fortsatta studier. Utbildningen omfattar högst 80 studiepoäng och den studerandes individuella färdigheter och behov ska tas i beaktande i utbildningens längd. Utbildningen ska inbegripa en period för lärande i arbetslivet till en omfattning av minst 8 studiepoäng.

Syftet med lagen om främjande av integration (1386/2010, 1 §) är att stödja och främja integration och invandrarers möjligheter att aktivt delta i samhällsverksamheten i Finland. Lagens syfte är dessutom att främja jämlikhet och likabehandling och en positiv växelverkan mellan olika befolkningsgrupper. I lagen om främjande av integration föreskrivs särskilt om åtgärder och tjänster i inledningskedet av integrationen, med vilka man stöder integrationen i det nya samhället samt främjar sysselsättningen och delaktigheten. Integrationsutbildningen är en central del av helheten i inledningskedet av integrationen. Andra centrala delar av integrationen är i allmänhet handledning, rådgivning, en inledande kartläggning och en integrationsplan. Innan utbildningen inleds har invandrarens förutsättningar för sysselsättning, studier och annan integration samt behov av språkutbildning och åtgärder och tjänster som främjar integrationen i allmänhet bedömts med en inledande kartläggning i enlighet med lagen om främjande av integration. Utgående från den inledande kartläggningen hänvisas invandraren till åtgärder och tjänster som motsvarar hans behov i enlighet med integrationsplanen. Centralt med tanke på integrationsutbildningen är bedömningen av den studerandes utgångsnivå som ofta görs som en del av den inledande kartläggningen och där man noggrannare utreder bland annat personens läs- och skrivkunnighet, muntliga och skriftliga kunskaper i svenska eller finska och andra studiefärdigheter. Den studerande hänvisas utifrån resultatet av bedömningen till en lämplig grupp inom integrationsutbildning eller till någon annan lämplig utbildningsväg, och resultatet kan

inverka på i vilken omfattning och med vilka individuella betoningar den studerande avlägger integrationsutbildningen. Som en del av den inledande kartläggningen är det också möjligt att göra en mer omfattande kartläggning av den studerandes kunskande. Den information som fås genom kartläggningen används vid utarbetandet av den personliga studieplanen, med beaktande av principerna för integritetsskydd. Den som tillhandahåller åtgärder och tjänster som stöder integration har trots sekretessbestämmelserna rätt att av arbets- och näringsbyråer och kommunala myndigheter avgiftsfritt få sådan information om den studerande som är nödvändig för att ordna utbildningen (1386/2010, 87 §).

Integrationsutbildningen (1386/2010, 21 §) genomförs i regel som arbetskraftsutbildning för invandrare som har passerat läropliktsåldern. Integrationsutbildningen kan också genomföras i form av frivilliga studier. I integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning kan personer som är arbetslösa eller personer som hotas av arbetslöshet delta. Också arbetande personer kan i vissa situationer söka sig till integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning. Studerande kan söka sig till frivillig utbildning efter eget gottfinnande. I situationer där invandraren studerar med integrationsstöd bör hen avtala om studierna med arbets- och näringsbyrån i en integrationsplan. För vuxna invandrare som inte kan läsa och skriva ordnas utbildning i läs- och skrivfärdigheter i läskunnighetskedet i den grundläggande utbildningen för vuxna och vid läroanstalter inom fritt bildningsarbete. Integrationsutbildningen kan inbegripa studier som stärker kunskaperna i det latinska alfabetet hos studerande vars förutsättningar för lärande och utbildningsbakgrund är sådana att en mindre undervisningshelhet inom detta tema är tillräckligt, och om målen för integrationsutbildningen i övrigt är ändamålsenliga för den studerande.

Enligt läropliktslagen (1214/2020, 5 § 2 mom.) kan en läropliktig, som har slutfört den grundläggande utbildning som avses i 26 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning och som saknar tillräckliga kunskaper i svenska eller finska, för att genomgå utbildning efter den grundläggande utbildningen fullgöra läroplikten i sådan utbildning vid en folkhögskola där man följer de grunder i läroplanen för integrationsutbildningen för vuxna invandrare som avses i 20 § 2 mom. i lagen om främjande av integration (1386/2010) eller den rekommendation till läroplan för utbildning för invandrare som Utbildningsstyrelsen har utarbetat.

Integrationsutbildning som ordnas som arbetskraftsutbildning ska ges enligt Utbildningsstyrelsens grunder för läroplanen för integrationsutbildning (1386/2010, 20 §). Anordnarna av integrationsutbildning ska utgående från dessa grunder utarbeta en läroplan och därtill hörande handledningsplan där undervisningen och handledningen beskrivs närmare. Om annan utbildning ordnas för invandrare som passerat läropliktsåldern, till exempel grundläggande utbildning eller yrkesutbildning, ska man iaktta läroplansgrunderna för utbildningen i fråga. Om det inte har fastställts några läroplansgrunder för utbildningen kan utbildningsanordnaren iaktta dessa läroplansgrunder.

Grunderna för läroplanen ska förnyas vid behov med anledning av reformen av arbets- och näringstjänsterna och reformen av lagen om främjande av integration.

1. Integrationsutbildningens uppdrag och värdegrund

1.1 Utbildningens uppdrag och mål

Invandrarutbildningens uppdrag är att utveckla den studerandes språkliga och övriga färdigheter, som främjar den studerandes engagemang, delaktighet och jämlika ställning i det finländska samhället. Integrationsutbildningen strävar efter att trygga tillgången på kompetent arbetskraft och uppkomsten av företagsverksamhet.

Integrationsutbildningen är en del av en integrationsfrämjande helhet, som består av myndigheters och andra instansers tjänster för invandrare samt av åtgärder för att främja samhällets mottaglighet. Integrationsutbildningens uppgift är att ge färdigheter för den studerande att övergå till arbete eller fortsatta studier.

Syftet med integrationsutbildningen är att den studerande ska uppnå grundläggande färdigheter i finska eller svenska så att hen kan fungera i vardagliga situationer, i arbetslivet och i fortsatta studier. Under utbildningen lär den studerande känna till vilka rättigheter och skyldigheter hen har som invånare, arbetstagar och företagare i Finland. I integrationsutbildningen blir den studerande också bekant med andra verksamhetsätt i det finländska samhället. Den studerande lär sig vardagsfärdigheter och färdigheter för en ekologiskt, ekonomiskt, socialt och kulturellt hållbar livsstil.

I utbildningen studerar man finska eller svenska och lär sig andra integrationsfrämjande färdigheter som stöder den studerandes förutsättningar att komma in i studier och arbetsliv samt delta i verksamheten i samhället. Utbildningen inbegriper studier i samhälls- och arbetslivsfärdigheter samt perioder för lärande i arbetslivet. I integrationsutbildningen identifieras och erkänns kunnande som den studerande förvärvat tidigare. Den studerande erbjuds också studie- och karriärhandledning. De studerandes varierande inlärnings- och studiefärdigheter och livssituationer förutsätter flexibla strukturer och undervisningsarrangemang samt individuell studiehandledning i integrationsutbildningen.

Integration är en process som framskrider individuellt. Även om de allmänna målen för integrationen är motsvarande för alla, varierar de studerandes individuella förutsättningar, motivation, mål och behov. Därför ska de allmänna målen för integrationen ställas i förhållande till den studerandes individuella förutsättningar, motivation, mål och behov.

Integrationsutbildningen främjar också den studerandes psykiska välbefinnande och sociala integration. Syftet med integrationen är att minska den studerandes utmaningar när det gäller att anpassa sig till Finland, engagera sig för det finländska samhället och lära sig finska eller svenska. Den studerandes vilja att aktivt vara i kontakt med majoritetsbefolkningen stärks och den studerande ges möjligheter för positiva kontakter och för delaktighet i samhället. Under utbildningen behandlar man på ett uppskattande sätt de studerandes egna seder, traditioner och vanor och de studerande uppmuntras till att bevara dem inom ramen för den finländska lagstiftningen.

1.2 Värdegrunden

Värdegrunden för integrationsutbildningen för vuxna invandrare följer värdegrunden för det finländska utbildningssystemet. Utbildningen tryggar verkställandet av de kulturella rättigheter som garanteras i Finlands grundlag (731/1999) samt främjandet av jämlikhet och jämställdhet mellan könen. De grundläggande värderingarna i integrationsutbildningen är att respektera livet och de mänskliga rättigheterna. Bildningsidealet är en strävan efter godhet, sanning och humanitet. Utbildningen främjar demokrati och social rättvisa. Utbildningen ger förutsättningar för välbefinnande och en jämlik ställning i samhället för invandrare samt förebygger utslagning. Utbildningsanordnaren förbinder sig till att genomföra utbildningen i enlighet med denna värdegrund och att erbjuda en studiemiljö där dessa värderingar iakttas.

I integrationsutbildningen är det av central betydelse att öka den studerandes delaktighet inom samhällets olika delområden: i utbildningen iakttas vilken central roll arbete och ett yrke har för människans välbefinnande, identitet och delaktighet. Att lära sig svenska eller finska, övrig utbildning och deltagande i närgemenskaper och samhällsaktivitet samt känslan av tillhörighet är centrala faktorer som stärker delaktigheten.

I integrationsutbildningen ska tas i beaktande att studerandegruppen är heterogen och att varje studerande har egna behov och önskemål. I ordnandet av utbildningen och i utbildningens innehåll ska fästas uppmärksamhet vid studerande som är i olika situationer, till exempel studerande som har en kortare väg till arbetsmarknaden och studerande som behöver mera stöd. Utbildningens mål och innehåll samt bedömningsprinciperna ska öppnas upp för den studerande så att hen förstår vad de innebär.

I integrationsutbildningen ska all undervisning och handledning vara språkmedveten: språket och innehållet är starkt kopplade till varandra. Den studerandes språkliga och kulturella bakgrund ska beaktas i undervisningen, och man ska sträva efter att dra nytta av den studerandes språkliga och kulturella resurser. Språket har en central betydelse i alla skeden av utbildningen. I undervisningen och handledningen ska man i mån av möjlighet också använda andra språk.

Utbildningen ska ordnas enligt inkluderande och antirasistiska principer och främja goda befolkningsrelationer. I integrationsutbildningen ska man lägga märke till både strukturella och vardagliga former av rasism och diskriminering och aktivt motarbeta dem. I utbildningen ska man också lyfta fram den i grundlagen tryggade rätten till personlig frihet och integritet samt jämställdheten mellan könen. Målet är att integrationsutbildningen ska öka förståelsen, acceptansen och respekten för olikheter. Alla som är delaktiga i integrationsutbildningen ska behandlas jämlikt och respektfullt. I utbildningen ska man sträva efter psykologisk trygghet, delaktighet och en känsla av att bli hörd.

Utbildningen ska ta i beaktande hur invandrings- och integrationsprocessen påverkar de studerandes välbefinnande och ork. Det fysiska och psykiska välbefinnandet ska främjas som en del av handledningen och undervisningen och man ska ta hänsyn till faktorer som påverkar stresshanteringsförmågan, till exempel i anslutning till studierna och i vardagen.

1.3 Synen på lärandet

I integrationsutbildningen möter man vuxna studerande och därför ska man i undervisningen beakta den studerandes tidigare erfarenheter, kunskaper och färdigheter. För en vuxen studerande är det viktigt att det som man ska lära sig är meningsfullt och att det finns ett samband till den studerandes egna mål och till samhället och arbetslivet.

Under lärprocessen utvecklar den studerande kunskaper utifrån sitt tidigare kunnande, ställer de nya kunskaperna i relation till det hen redan kan och bearbetar samtidigt de redan befintliga kunskaperna. Att bygga kunskap handlar om att strukturera, välja och jämföra och att tolka, kritiskt utvärdera och tillämpa kunskapen i nya situationer.

Språket har en central betydelse för lärandet, eftersom det är med hjälp av språket man bygger och formar den egna kunskapsgrunden. Språket är inte bara ett sätt att lära sig och ett föremål för lärandet, utan språket skapar betydelser och information som berör verkligheten. En språkmedveten undervisning stöder de olika lärprocesserna hos flerspråkiga studerande.

2. Uppgörandet av läroplanen och läroplanens innehåll

Anordnarna av integrationsutbildning ska göra upp sina egna läroplaner i enlighet med dessa läroplansgrunder.

2.1. Utbildningsanordnarens läroplan

Utbildningsanordnarens läroplan ska innehålla lokala och regionala betoningar. Integrationsutbildningens mål och innehåll utgör grunden för undervisningen och verksamhetskulturen. Utöver bestämmelser om mål, centralt innehåll och bedömning av den studerandes lärande, innehåller grunderna för läroplanen för integrationsutbildningen även närmare beskrivningar som förtydligar dessa.

I utbildningsanordnarens läroplan ska man besluta om undervisningen och handledningen som anordnaren ordnar. När läroplanen utarbetas ska man beakta den lokala näringsstrukturen och det lokala utbildningsutbudet samt utbildningsanordnarens verksamhetsmiljö, lokala styrkor och specialresurser. Utbildningsortens eller -regionens natur och miljö, historia, språkförhållanden samt näringsliv och kulturliv ger läroplanen en lokal prägel. Praktiskt samarbete med sakkunniga inom olika områden ökar studiernas betydelse och stärker sambanden till det omgivande samhället.

Utbildningsanordnaren ska avgöra på vilket sätt läroplanen görs upp utifrån läroplansgrunderna. Vid uppgörandet av läroplanen rekommenderas att man samarbetar med personalen samt med de regionala och lokala aktörerna som ansvarar för att främja integration. När läroplanen görs upp kan man också ta fasta på de studerandes synpunkter. Vid uppgörandet av läroplanen kan man därtill även samarbeta med andra utbildningsanordnare, med regionens näringsliv och med andra intressegrupper. När läroplanen görs upp ska utbildningsanordnaren ta i beaktande integrationsprogrammet för det egna verksamhetsområdet och eventuell respons som anordnaren har fått på tidigare integrationsutbildningar. Avsikten med samarbetet

är att försäkra sig om att integrationsutbildningen är av hög kvalitet och samhällligt betydelsefull och att hela gemenskapen förbinder sig till att följa de gemensamt överenskomna målen och arbetsätten. När läroplanen görs upp bör man sträva efter lösningar som utvecklar lärandegemenskapens verksamhetskultur, stöder de studerandes välbefinnande och delaktighet samt bidrar till mångsidig interaktion både inom läroanstalten och med det omgivande samhället.

Utbildningsanordnaren ska säkerställa att läroplanen är aktuell och vid behov uppdatera den. Alla studerande ska ha möjlighet att bekanta sig med läroplanen.

Utbildningsanordnaren ska i den egna läroplanen närmare beskriva följande aspekter med beaktande av de lokala eller regionala betoningarna:

- regionala och lokala utgångspunkter för anordnandet av utbildningen och en beskrivning av målgruppen
- lärmiljö, arbetssätt och verksamhetskultur
- hur utbildningens delområden integreras
- utarbetande av de studerandes personliga studieplan
- inledande kartläggning och beaktande av de studerandes utgångsnivå i den personliga studieplanen
- identifiering och erkännande av tidigare förvärvat kunnande
- mål och centralt innehåll för kunskaperna i svenska/finska och kommunikativa färdigheter, arbetslivs- och samhällskunskaper och för de valbara studier som erbjuds
- innehåll som anknyter till mångsidig kompetens som en del av utbildningen
- handledning och stöd för den studerande, arbetsfördelning för handlednings- och stödpersonalen, differentiering av undervisningen
- principer för bedömning och respons under utbildningen och när utbildningen avslutas
- samarbete med arbetslivet, inklusive ordnande av perioder för lärande i arbetslivet
- samarbete med övriga utbildningsanordnare, samarbetspartner och intressegrupper
- principer för nätbaserade studier och självständiga studier
- kontinuerlig utveckling och utvärdering av den egna verksamheten och användningen av verksamhetsmodeller som engagerar de studerande.

Utbildningsanordnaren ska därtill ha utarbetat följande planer, som kan ingå i läroplanen eller i någon annan plan vid läroanstalten:

- jämställdhetsplan (Lag om jämställdhet mellan kvinnor och män 1329/2014 5 a §),
- plan för likabehandling (Diskrimineringslag 1325/2014 6 §).

2.2 Utbildningsanordnarens handledningsplan

Den läroplan som utbildningsanordnaren gör upp ska innehålla en handledningsplan. Handledningsplanen ska vara ett verktyg för genomförandet av handledningen och stödja utvärderingen och utvecklingen av handledningsverksamheten. En välutarbetad handledningsplan säkerställer handledningens kvalitet och kontinuitet och synliggör handledningsverksamheten. Utbildningsanordnarens plan(er) för jämställdhet och likabehandling ska tas i beaktande i handledningsplanen.

I handledningsplanen ska följande beskrivas:

- handledningens syfte och mål
- formerna för handledningen; handledningens innehåll, handledningsmetoder och arbetssätt, tidsplan
- beskrivning av uppgifter och arbetsfördelning för personalen som deltar i handledningen
- samarbetet som berör handledningen under integrationsutbildningens gång och centrala samarbetspartner
- handledningen i övergångsskeden: samarbetet med aktören som hänvisar den studerande till utbildningen och ordnandet av fortsatt handledning
- hur utvärderingen av handledningsverksamheten genomförs.

3. Utbildningens omfattning och genomförande

Integrationsutbildningen ska högst omfatta 80 studiepoäng. En studiepoäng motsvarar för den studerande en genomsnittlig arbetsinsats på 27 timmar, som ska innehålla en tillräcklig mängd undervisning för den studerandes individuella behov. Den arbetsmängd som krävs för att avlägga en studiepoäng kan variera beroende på den studerandes språkliga färdigheter och förutsättningar för studier. Utbildningen tar i regel ett år. I vissa situationer kan utbildningen också vara mer omfattande i enlighet med den studerandes personliga plan, exempelvis om den studerande av motiverade skäl måste ta om en del av utbildningen. Den studerande kan också delta i integrationsutbildning en kortare tid i enlighet med sina egna mål och kompetensbehov, och flexibelt övergå till annan utbildning eller till arbetslivet. Om den studerande ska ta om en del av utbildningen eller övergå till fortsatt utbildning kommer man överens om detta med den aktör som utarbetar integrationsplanen. Det kan också vara mer ändamålsenligt att erbjuda kortare utbildning för vissa grupper, om de studerandes färdigheter ger förutsättningar för detta. Integrationsutbildningens längd för den enskilda studerande kan också påverkas av områdets övriga utbildningsutbud, övriga serviceutbud och sysselsättningssituation.

Integrationsutbildningens mål är att den studerande ska uppnå fungerande elementära färdigheter i svenska/finska, som motsvarar färdighetsnivån B1.1 i den europeiska referensramen för språkkunskaper (lagen om främjande av integration 1386/2010, 20 §). Den nivå av språkkunskaper som uppnås under utbildningen kan dock vara starkare eller svagare än den nivå som eftersträvas, eftersom den studerandes språkfärdighetsprofil är individuell och dynamisk till sin karaktär. Under utbildningen får den studerande stöd i att uppnå språkfärdighetsmålet med beaktande av individuella färdigheter, och man ställer också upp långsiktiga mål för utveckling och upprätthållande av språkkunskaperna.

Integrationsutbildningen ska inkludera följande delområden, som förverkligas som helheter som stöder varandra. De riktgivande antalen studiepoäng för delområdena är följande:

• språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter	40–50 sp
• samhälls- och arbetslivsfärdigheter	20–30 sp, varav minst 8 sp som lärande i arbetslivet
• handledning	7 sp

Utbildningen ska innehålla en eller flera perioder för lärande i arbete, som ska ha en sammanlagd omfattning av minst 8 studiepoäng. De studerande ska också erbjudas valbara studier.

Integrationsutbildningen kan delas in i moduler av varierande längd. När utbildningen ordnas ska man beakta de studerandes individuella behov samt utbildningsutbudet och arbetsmarknadsläget i området. Undervisningsgrupper kan bildas på olika sätt beroende på utbildningsbehoven och antalet studerande. När grupperna bildas ska man ta hänsyn till de studerandes färdigheter att lära sig och att de framskrider i studierna i olika takt. Utbildningen kan med beaktande av de studerandes individuella färdigheter organiseras exempelvis på följande sätt:

- *En grundläggande studieväg* för studerande som har grundläggande studiefärdigheter, kan läsa och skriva med latinska bokstäver samt i regel har en viss erfarenhet av språkstudier. Målet för den studerande är sysselsättning eller yrkesutbildning.
- *En långsamt framskridande studieväg* för studerande som har brister i studiefärdigheterna eller en livssituation som är utmanande med tanke på studier samt kan läsa och skriva nöjaktigt med latinska bokstäver. Målet för den studerande är sysselsättning eller yrkesutbildning.
- *En snabb studieväg* för studerande som kan läsa och skriva flytande med latinska bokstäver, har erfarenhet av att studera främmande språk, utmärkta studiefärdigheter och beredskap till självständiga studier på eget initiativ samt ofta högskoleutbildning eller erfarenhet av akademiska studier. Målet för den studerande är sysselsättning exempelvis i ett akademiskt yrke eller fortbildning inom den egna branschen.

Studievägarna kan vara olika i fråga om intensitet, studietakt och betoningar. Metoderna, arbetssätten och de övriga pedagogiska lösningarna utarbetas på ett sätt som lämpar sig för studievägen och gruppen. I förverkligandet av utbildningen beaktar man att olika studerande uppnår olika resultat under integrationsutbildningen. För studerande som framskrider långsamt bör man i regel erbjuda utbildning i den maximala omfattningen. En studerande kan vid behov byta studieväg under integrationsutbildningen. Beslutet om ett byte fattas utifrån den studerandes och utbildarens handledningssamtal och i samarbete med den aktör som gör upp integrationsplanen.

I ordnandet av utbildningen ska man beakta att de studerande är olika och att undervisningen behöver differentieras. För vissa studerande behöver utbildningen fokusera på att stärka språkkunskaper och grundläggande färdigheter, medan man för andra behöver stöda möjligheterna att få ett arbete inom det egna yrket i Finland.Handledning i arbetssökande ska dock ingå i utbildningen för alla. De studerandes vägar efter integrationsutbildningen varierar. Utbildningen kan också kombineras med deltidsarbete, om den studerande hittar sysselsättning under integrationsutbildningen. Som en del av utbildningen är det också möjligt att genomföra rehabiliterande innehåll eller innehåll som introducerar den studerande i hans tidigare eller nya yrke.

Inom integrationsutbildningen kan man i synnerhet i tvåspråkiga områden erbjuda studier i det andra inhemska språket som valbara studier. I enlighet med de studerandes behov kan studierna i det andra inhemska språket inkluderas exempelvis i modulerna i slutskedet av utbildningen, med beaktande av behov som gäller till exempel sysselsättning och om en smidig vardag i en tvåspråkig miljö.

I utbildningen identifierar och erkänner man kunnande som den studerande förvärvat tidigare. Utbildningen ska innehålla undervisning i yrkesfärdigheter och andra färdigheter som behövs i arbetslivet, en karriärplan och vägledning till fortsatta studier, sysselsättningsfrämjande tjänster eller arbetsmarknaden. Även utredning av rehabiliteringsbehov och rehabilitering kan inkluderas i utbildningen.

3.1 Verksamhetskultur, lärmiljöer och arbetssätt

Verksamhetskultur

Integrationsutbildningens värdegrund förverkligas i utbildningsanordnarens verksamhetskultur. Verksamhetskulturen omfattar alla rutiner, beteendemönster, värderingar, principer och kriterier som utbildningens kvalitet baserar sig på. Verksamhetskulturen visar sig på individ-, grupp- och samarbetsnivån. Den språkliga och kulturella mångfalden är ett särdrag i integrationsutbildningen. Detta förutsätter att utbildningsanordnaren är medveten om mångfalden i gemenskapen och förbinder sig till strategier och förfaranden som stöder värdepluralism.

Den lärande gemenskapen diskuterar attityder som gäller språk och språkgemenskaper samt förstår språkets centrala betydelse för lärande, interaktion, samarbete och byggandet av en identitet samt för integration i samhället. I en språkligt medveten gemenskap är varje arbetstagare, i synnerhet läraren, en språklig modell och även en lärare i språket för det innehållsområde som hen undervisar i. Parallell användning av olika språk i läroanstaltens vardag ses som naturligt, och språken värdesätts. Varje ämnesområde har också ett eget språk, egen praxis för texter och egna begrepp. Språket och symbolsystemen inom olika kunskapsområden öppnar upp olika perspektiv på samma fenomen. I en lärmiljö som stöder inläring av språk beaktar man flerspråkighet och de studerandes behov bland annat när det gäller bemötande, stödtjänster och information: i en språkligt tillgänglig miljö är det möjligt att förstå och bli förstådd även i inledningsskedet av studierna.

Inläringen av innehåll och färdigheter i integrationsutbildningen sker primärt med hjälp av svenska/finska, men i undervisningen och handledningen använder man sig i mån av möjlighet också av andra språk som de studerande och den undervisande personalen kan. Eftersom språket är ett centralt verktyg för lärande, ska man medvetet och målinriktat lära ut det som en del av allt innehåll i integrationsutbildningen. En språkligt medveten lärare observerar språket och språkanvändningen i olika situationer samt stöder parallellt utvecklingen av de språkliga och innehållsmässiga färdigheterna. I språkligt medveten undervisning integreras språk- och innehållsstudierna i varandra. Undervisningen planeras och förverkligas som ett samarbete mellan lärarna så att de studerande även får det språkliga stöd de behöver inom alla ämnesområden. Språklig medvetenhet innebär också att språkets betydelse i undervisningen, lärandet och utbildningsanordnarens verksamhet identifieras. Det centrala är alltså att stärka och utveckla en språkligt medveten verksamhetskultur. I undervisningen innebär språklig medvetenhet även sådana arbetssätt som stärker de studerandes kunskapsutveckling samt stöder identifieringen av textgenrer och socialiseringen i olika språkanvändningssituationer.

Lärmiljöer

Lärmiljöerna för integrationsutbildningen och de arbetsmetoder som används ska vara sådana att de stöder byggande av kunskap utifrån tidigare erfarenheter och hjälper de studerande att lära sig strategier som främjar uppnående av målen. I utbildningen betonas gemenskap, interaktion, självstyrning och nätverkande i lärandet. I undervisningen ska man mångsidigt använda autentiska lärmiljöer utanför klassrummet och läroanstalten, och på så sätt uppmuntra de studerande att använda språket i sin vardag. Även användning av lärmiljöer på nätet uppmuntrar till självstyrning och kan stödja differentiering.

Lärmiljön ska ge den studerande möjlighet att ställa upp egna konkreta och realistiska mål. När man ställer upp mål och följer upp hur målen förverkligas blir lärandet mer personligt och ökar den studerandes motivation och lärandets meningsfullhet samt utvecklar den studerandes förmåga att lära sig att lära. Lärmiljön ska också ge möjlighet att testa och hitta arbetsformer som passar för den egna inlärningsstilen.

Studielokalerna och -verktygen ska vara sådana att de möjliggör användning av mångsidiga studiemetoder och arbets sätt. De studerande ska introduceras till metoder för att söka information samt handledas att använda informations- och kommunikationsteknik. Enligt övervägande kan utbildningen ordnas helt eller delvis via nätet. Vid sidan av den fysiska och tekniska lärmiljön ska man i planeringen och genomförandet av utbildningen uppmärksamma utbildningsanordnarens ledningskultur, utbildarnas och de studerandes motivation och engagemang samt vilka påverkningsmöjligheter gemenskapens medlemmar har och vilka samarbetsformer det finns.

Arbetsmetoder

I undervisningen och studierna använder man språkligt medvetna arbetsmetoder som betonar den sociala aspekten i lärandet. Interaktionen mellan läraren och de studerande samt att lära sig att verka i olika grupper är centralt. Detta främjar förståelsen för olika synsätt och erfarenheter, och handleder också de studerande för arbetslivet. Arbetsmetoderna stöder självstyrningen, ansvarstagandet och stärker kompetensen inom bedömning. Arbetsmetoderna utvecklar också färdigheterna inom kamratrespons och självvärdering samt bedömningen av den egna verksamheten i förhållande till andra människor och hela samhället. Läraren uppmuntrar till samarbete, aktivitet och uppnående av målen för lärande.

I undervisningen måste man också beakta att de studerandes förmåga att studera självständigt varierar och att de behöver läraren som handledare i studierna på olika sätt. Användningen av vissa arbetsmetoder kan också förutsätta övning eller att man lär sig av med invanda arbetsmetoder. De studerandes olika behov beaktas genom att undervisningen differentieras. Genom differentieringen strävar man efter att hitta sådana sätt att studera genom vilka den studerande kan framskrida i studierna i enlighet med sina mål. Differentieringen hjälper den studerande att identifiera sina styrkor och använda dem i studierna samt stärka de färdigheter genom vilka hen kan gå framåt i sina studier och uppnå sina mål. Differentieringen hjälper både studerande som behöver stöd och studerande som framskrider snabbare i sina studier. När undervisningen differentieras använder man olika pedagogiska lösningar som stöder den studerandes lärande. Differentieringens tre centrala dimensioner anknyter till variationen i studiernas omfattning, djup och arbetsrytm. Lösningarna kan gälla till exempel undervisningens innehåll, undervisningsmetoder, verksamhetsmodeller, läromedel, lärmiljöer och mängden uppgifter samt den tillgängliga tiden. De studerande kan också handledas att ta del av verksamhet utanför utbildningen, såsom hobby- eller frivillig- och mentorsverksamhet.

Man kan göra arbetsmetoderna mer inkluderande exempelvis genom att erbjuda valmöjligheter, reglera användningen av lokalerna, gruppera de studerande flexibelt samt utnyttja situationer för lärande utanför läroanstalten. De studerande handleds att lära sig på det sätt som passar dem bäst. De studerande kan behöva olika möjligheter för att visa sitt kunnande och sina framsteg, och de har alltid nytta av individuell respons.

3.2 Samarbete med andra aktörer som stöder integration

Anordnarna av integrationsutbildning har ett omfattande och mångsidigt samarbete med andra aktörer. Samarbetet främjar integrationen och samhällets mottaglighet. Detta innebär att de studerande får färdigheter och motivation för integration, samtidigt som samarbetsaktörerna kan erbjuda sina tjänster och sin verksamhet till de studerande inom integrationsutbildningen och anpassa dessa så att de är mottagliga och lämpar sig för de studerandes behov.

Målet med samarbetet är att hjälpa de studerande att bekanta sig med olika aktörer (exempelvis arbetsgivare, yrkesmässiga nätverk, nätverk och tjänster som stöder företagande, utbildningsanordnare, offentliga

tjänster, tredje sektorn) samt med närmiljön, orten och regionen. Samarbetet hjälper de studerande att hitta autentiska situationer där de kan använda och utveckla sina språkkunskaper. Samarbetet gör också studieutbudet, lärmiljöerna och arbetsmetoderna mångsidigare.

Till integrationsutbildningens innehåll som berör samarbete hör exempelvis studiebesök hos företag och på arbetsplatser samt deltagande i verksamhet inom tredje sektorn. Studerandegruppen kan ta emot besökare och de studerande kan erbjudas möjlighet att avlägga valbara studier som ordnas av samarbetsaktörer. Teman som kräver specialkunskaper bör behandlas i samarbete med besökande experter. Tillställningar ordnade av besökande experter kan hållas på olika språk och skräddarsys enligt olika studerandegrupperns behov.

Modellerna och rutinerna för samarbetet beskrivs i utbildningsanordnarens läroplan. I samarbete med utomstående aktörer använder man utbildningsanordnarens allmänna samarbetsmodeller och -nätverk. Om anordnaren av integrationsutbildningen även har annat utbildningsutbud, får de studerande inom integrationsutbildningen bekanta sig med de studiemöjligheter som organisationen erbjuder med beaktande av de studerandes individuella behov och mål. I utbildningsanordnarens läroplan beskrivs också vilka aktörer som förverkligar eventuella anskaffade utbildningsdelar, såsom utbildare i certifikat för arbetslivet samt anordnare av allmänna språkexamina.

Målet med samarbetet med arbetsgivare är att hitta platser för lärande i arbete och arbetsplatser för de studerande. Genom samarbetet kan den studerande bekanta sig med områdets arbetsgivare, sysselsättande branscher, företagande och näringslivet. Målet är också att stärka arbetsgivarnas beredskap att ta emot och handleda personer som ännu i arbetet kan behöva bland annat språkligt stöd, samt introducera dem till arbetslivet.

Om utbildningen ordnas så att de studerande bor utspritt över ett stort område, ska sektorsövergripande samarbete genomföras till lämpliga delar. Man kan också samarbeta via nätet på ändamålsenliga sätt.

4. Bedömningen i integrationsutbildningen

Den studerandes framsteg i lärandet samt hans kunnande ska bedömas både under utbildningens gång (formativ bedömning) och när utbildningen avslutas (summativ bedömning). Den formativa bedömningen ska skildra den studerandes framsteg i förhållande till hans personliga mål för lärandet. Interaktionen mellan den studerande och läraren är en viktig del av den formativa bedömningen. Respons under studiernas gång, självvärdering som genomförs med stöd av läraren samt kamratrespons hjälper den studerande att förstå sitt eget lärande, känna igen sina egna styrkor och utveckla sina egna arbetssätt i enlighet med målen för lärandet. Syftet med den summativa bedömningen är att skildra hur den studerande har uppnått målen som fastställts för lärandet.

Den studerandes språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter ska bedömas utifrån nivåerna för språkkunskap A1.2–A1.3, A2.1–A2.2 och B1.1–B1.2. I bedömningen av samhälls- och arbetslivsfärdigheterna ska man använda bedömningskalan som beskriver den studerandes kunnande. En eller flera perioder för lärande i arbete som avläggs i anslutning till samhälls- och arbetslivsfärdigheterna ska bedömas med skalan avlagd/ej avlagd. Eventuella valbara studier ska inte bedömas.

4.1 Bedömningens syften och mål

Bedömningen är en kontinuerlig process som pågår under hela integrationsutbildningens gång. Bedömningen ska stödja lärandet, den ska vara mångsidig och den ska genomföras med ändamålsenliga metoder. Med hjälp av bedömningen kan den studerande bilda sig en realistisk uppfattning av sitt eget kunnande och utveckla sina egna färdigheter att lära sig. Syftet med bedömningen är att ge den studerande uppmuntrande och handledande respons och att stödja hans individuella lärande. Informationen som bedömningen ger hjälper också läraren att forma sin undervisning enligt de studerandes behov. Handledande bedömning och respons är också viktigt när den studerande går vidare till en annan modul eller övergår till en annan studieväg.

Fungerande bedömningsmetoder gör den studerande delaktig. Bedömningen ska vara i linje med målen för lärandet och uppfattningen om en funktionell språkfärdighet. Den studerande ska under utbildningens gång ges olika möjligheter, tillfällen och sätt att visa sitt lärande och kunnande. Behovet av stöd för lärandet och andra orsaker som det svårare att visa sitt kunnande ska tas i beaktande i bedömningsförfarandena. Bedömningen fungerar också som ett viktigt verktyg för att känna igen den studerandes eventuella stödbehov. Alla som undervisar och handleder den studerande ska i samarbete delta i bedömningen.

Bedömningens mål och syften tar sig uttryck i utbildningsanordnarens bedömningskultur. Med utbildningsanordnarens bedömningskultur avses de värderingar, normer och rutiner som framgår av bedömningsprinciperna och som tillämpas i det gemensamma bedömningsarbetet. Genom att man klarlägger grunderna för bedömningen blir bedömningen också mera transparent. Den studerande ska få veta vad hen förväntas lära sig och hur hans framsteg bedöms.

4.2 Bedömningen under integrationsutbildningens gång

Syftet med bedömningen under studiernas gång är att hjälpa den studerande att förstå sitt eget lärande, känna igen sina egna styrkor och utveckla sin motivation och sina arbetssätt i riktning mot de fastställda målen. Den studerande ska få stöd för att utveckla sin självvärderingsförmåga och sina arbetssätt. Den studerandes kunnande ska bedömas i förhållande till integrationsutbildningens allmänna mål och den studerandes personliga mål samt de centrala innehållen.

Vid bedömningen ska man använda mångsidiga och flexibla metoder där man beaktar den studerandes bakgrund och färdigheter så att var och en kan påvisa sitt kunnande. Bedömningsmetoderna ska väljas så att de är ändamålsenliga med tanke på bedömningens syften och mål. I valet av bedömningsmetoder ska man beakta att det med endast en bedömningsmetod inte är möjligt att bedöma hur den studerande uppnått samtliga fastställda mål. Respons ska ges både individuellt och för gruppen gemensamt.

Lärandet ska bedömas genom att regelbundet ge den studerande muntlig och skriftlig respons på hans framsteg. Utöver planerade bedömningssituationer ska den studerande få direkt respons av läraren och de andra studerande i undervisningssituationerna. På det sättet får den studerande stöd för att bilda sig en uppfattning om sitt lärande och sina framsteg. Utifrån bedömningen av lärandet ska man göra de ändringar

som behövs i den studerandes studieplan och ändringarna ska beaktas i ordnandet av undervisningen och i stödet för lärandet.

4.3 Bedömningen vid slutet av integrationsutbildningen

När integrationsutbildningen avslutas ska de studerande bedömas i förhållande till målen som fastställts för hela utbildningen. Bedömningen ska basera sig på den studerandes allmänna framsteg och hur hen har uppnått målen för utbildningens olika delområden.

4.4 Betyg och betygsanteckningar

När integrationsutbildningen avslutas ska den studerande ges ett betyg. På betyget ska följande uppgifter antecknas:

- utbildningsorganisationens namn och eventuellt namn på läroanstalten
- den studerandes namn och födelsetid
- namnet på utbildningen och dess omfattning samt de avlagda studiedelarnas omfattning (antal studiepoäng/dagar och lektioner)
- omfattningen av perioder för lärande i arbetet och platsen eller platserna där lärandet i arbetet genomförts
- datum då betyget utfärdats
- utbildningsorganisationens/läroanstaltens stämpel
- eventuella tilläggsuppgifter (till exempel följande rekommenderade utbildning)
- namnteckningar
- uppgift om att integrationsutbildningen har genomförts utgående från Utbildningsstyrelsens grunder för läroplanen för integrationsutbildning (Utbildningsstyrelsens föreskrift XX/XXXX).

På betyget ska man anteckna språkfärdighetsnivån som den studerande har uppnått inom språkfärdighetens olika delområden som beskrivs i läroplansgrunderna (muntligt och skriftligt mottagande, muntlig och skriftlig produktion samt interaktion och mediering).

På betyget ska man anteckna den studerandes vitsord för innehållen som berör samhälls- och arbetslivsfärdigheter. Perioder för lärande i arbetet i anslutning till samhälls- och arbetslivsfärdigheterna ska bedömas med skalan avlagd/ej avlagd. Den studerande får ett arbetsintyg från arbetsplatsen där hen avlagt perioden för lärande arbetet. Intygets innehåll ska följa modellen som bifogats till läroplansgrunderna.

På betyget ska man även anteckna namnen på och omfattningen av valbara studier som den studerande har avlagt.

5. Mål och centrala innehåll som berör integrationsutbildningens delområden

Utbildningens delområden bildar ett kontinuum av kunskaper och färdigheter, sätt och strategier att lära sig samt utbyte av information och interaktion som alla är kopplade till varandra. De teman som behandlas repeteras under utbildningens gång så att innehållen som berör språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter samt samhälls- och arbetslivsfärdigheter stöder varandra.

Från en nivå där man behärskar de mest centrala och viktigaste språkanvändningssituationerna i vardagen går man vidare till en mer allmän nivå med mer krävande språkanvändningssituationer där man behandlar mer abstrakta samhällsrelaterade frågor. Även förmågan att lära sig lära och studiefärdigheterna utvecklas och den studerandes självstyrningsförmåga stärks. I takt med att utbildningen framskrider fördjupas och breddas den studerandes kunskaper och färdigheter och hen kan fungera allt mer mångsidigt i olika situationer.

I undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter betonas målen som berör språk och kommunikation. I undervisningen i samhälls- och arbetslivsfärdigheter betonas målen som berör kunskaper och färdigheter. I integrationsutbildningen är samarbetet mellan lärarna centralt för att det ska vara möjligt att ge den studerande sådana erfarenheter av lärandet som är meningsfulla med tanke på integrationen och som stärker och breddar den studerandes kunskapsunderlag och utvecklar hens färdigheter.

I integrationsutbildningen ska kunnande som den studerande förvärvat tidigare identifieras och utbildningen ska innehålla yrkesplanering och karriärhandledning. Utbildningen hjälper på det sättet den studerande att strukturera sin egen studieväg och sina egna livsplaner. Den studerande blir bekant med det finländska utbildningssystemet, kan hitta sin plats i det och känner till hur tidigare förvärvat kunnande och tidigare utbildning kan erkännas. Utbildningen kan i enlighet med lagen om främjande av integration även innehålla undervisning och handledning som främjar tillträde till arbetslivet eller till vidareutbildning samt andra färdigheter som behövs i samhället. Den studerande kan söka till vidareutbildning, arbete och verksamhet som främjar sysselsättningen.

Ett centralt mål under integrationsutbildningen är också att förstå mångfalden och föränderligheten som är förknippad med kulturell identitet: identitetens många skikt, hur sociala nätverk med kulturell mångfald bildas och hur delaktigheten och tillhörigheten till gruppen stöds som en process under hela utbildningen.

Den studerande ställer upp personliga mål och hen får stöd och handledning i att ställa upp mål och att uppnå dem. Man ska sträva efter att ordna utbildningen flexibelt så att den ger möjlighet att bygga upp en egen individuell studieväg.

5.1 Mångsidig kompetens i integrationsutbildningen

Med mångsidig kompetens avses kognitiva färdigheter, metafärdigheter och andra färdigheter som utgör grunden för lärandet och kunnandet och som den studerande behöver i sin vardag, i studierna, i samhället och i arbetslivet. Syftet med mångsidig kompetens är att stödja den studerandes utveckling som människa

och främja kunnande som behövs för att vara medlem av ett demokratiskt samhälle och för en hållbar livsstil. De olika delområdena som ingår i den mångsidiga kompetensen uttrycker för sin del också integrationsutbildningens värdegrund, utbildningens uppgift och utbildningens allmänna mål.

I integrationsutbildningen är delområdena inom mångsidig kompetens och bedömningen av dem kopplade till målen och innehållen för undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter samt samhälls- och arbetslivsfärdigheter och bedömningen av dessa. Utbildningsanordnaren ska fästa uppmärksamhet vid den mångsidiga kompetensen i genomförandet av utbildningen. Den mångsidiga kompetensen består av följande områden:

Studiefärdigheter och förmåga att lära sig lära

Den studerande kan hämta information samt producera, strukturera, utvärdera och tillämpa den. Hen kan ta ansvar för sina studier och planera dem realistiskt och målinriktat. Den studerande känner till och kan använda ändamålsenliga och mångsidiga metoder och strategier för att lära sig och förstår hur de påverkar lärandet. Den studerande förstår vilken betydelse studiegruppen och andra närstående har som stöd för lärandet och studierna.

Multilitteracitet

Den studerande kan tolka och producera information och övar på att hantera olika typer av texter. Med begreppet text avses både talade och skrivna texter som innehåller olika språkvarianter från vardagsspråk till studiespråk och det begreppsliga språket inom olika ämnesområden. Den studerande utvecklar förutom sina läs- och skrivfärdigheter även sin förmåga att läsa bilder och sin medieläskunnighet. Den studerande kan därtill hämta, använda och tolka numerisk information och hanterar sådana grundläggande numeriska färdigheter som är centrala för att klara av vardagen, för kommunikation och för att framskrida i studierna.

Digital kompetens

Den studerande kan använda dator, smarttelefon och andra mobila apparater för att hämta information och översätta texter, för att söka arbete och ansöka till utbildning samt som hjälpmedel för kommunikation. Den studerande kan agera på ett ansvarsfullt sätt i sociala medier och använder digitala tjänster då hen sköter ärenden hos myndigheter och andra serviceproducenter som förutsätter att man sköter sina ärenden elektroniskt.

Kommunikativ kompetens

Den studerande strävar efter att agera på ett för situationen lämpligt sätt i olika kommunikationssituationer och uttrycker olika synpunkter konstruktivt. Hen lär sig att lyssna till och respektera andras åsikter och att lyfta fram sina egna perspektiv som individ och som medlem i en grupp samt utvecklar sin förmåga till empati. Den studerande kan i kommunikationen använda olika språk på ett korrekt och ändamålsenligt sätt. Den studerande kan kommunicera korrekt även på olika plattformar i sociala medier.

Kompetens som berör välbefinnande

Den studerande förstår betydelsen av hälsa och hälsosamma levnadsvanor. Hen värnar om sin fysiska, psykiska och sociala funktionsförmåga och sitt välbefinnande. Den studerande kan tillämpa förfaringsätt som stödjer hens välbefinnande och hen känner till gemenskaper som stöder dessa. Den studerande kan pla-

nera sin egen tidsanvändning så att det blir en ändamålsenlig variation mellan studier och fritid. Den studerande kan söka information, hjälp och stöd för att upprätthålla sitt välbefinnande och kan vid behov söka sig till hälsovårdstjänster och tjänster som stöder välbefinnandet.

Miljökompetens

Den studerande förstår vilken betydelse hållbar utveckling har för samhället och jordklotet och kan agera enligt principen om hållbar utveckling. Den studerande känner igen de centrala miljöförändringarna och vilken betydelse den mänskliga aktiviteten har för dem. Hen känner till målen för hållbar utveckling och förstår hur olika fenomen påverkar varandra, även ur ett kulturellt, socialt och ekonomiskt perspektiv. Den studerande kan fungera på ett sätt som stöder en hållbar livsstil och tar ansvar för miljön i samarbete med andra.

Kulturell kompetens

Den studerande fördjupar sina kunskaper om och sin förståelse av sin egen identitet och studerandegemenskapens och samhällets språkliga, kulturella och åskådningsmässiga mångfald. Hen känner till faser i den egna integrationsprocessen och kan reflektera över sin egen situation. Den studerande får erfarenheter av internationalisering i sin egen vardag och i sin studiemiljö samt till exempel genom olika besök, kulturella evenemang, samarbete i nätverk eller genom annat samarbete.

5.2 Språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter

Undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter grundar sig på synen på den studerande som en aktör som kan använda språket för sina egna kommunikationsbehov och som är aktiv i den egna lärandeprocessen. Språkfärdigheten utvecklas i olika språkanvändnings- och kommunikationssituationer och i undervisningen ska man därför betona samtals- och kommunikationsstrategier och sociolingvistiska färdigheter, till exempel att kunna anpassa språket efter situationen samt artighet och språkliga register.

En miljö där målspråket talas ger många möjligheter att öva upp språkfärdigheten och kommunikationsfärdigheterna och utbildningen stöder möjligheterna att utnyttja dessa situationer. Under utbildningen ska den studerande handledas att använda språket i olika kommunikationssituationer, även på fritiden utanför utbildningen och i samband med hobbyer. Den studerande ska uppmuntras till att självständigt iaktta språkmiljön och använda svenska eller finska i olika språkanvändningssituationer i det egna livet. I en miljö där målspråket talas lär sig den studerande att utvärdera sina egna färdigheter och språkanvändningsbehov.

Språklig medvetenhet ska genomsyra integrationsutbildningens undervisning. I undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter ska språket undervisas medvetet och målinriktat som en del av undervisningen i olika innehåll. När innehållen i undervisningen behandlas ska man utnyttja transspråkande, det vill säga den studerandes eget modersmål och/eller andra språk som hen använder.

I integrationsutbildningen ska den studerandes mål vara att uppnå sådana färdigheter i finska eller svenska som är tillräckliga för hans behov som berör karriärplanering samt för andra mål som fastställs i den studerandes personliga studieplan. Utgångsnivån för den studerandes språkfärdighet ska vid behov bedömas när utbildningen inleds. Ett allmänt mål för integrationsutbildningen är att den studerande utvecklar funge-

rande grundläggande språkfärdigheter i finska eller svenska. De studerandes språkfärdighetsprofiler varierar och den studerande kan inom något av språkfärdighetens delområden ha starkare eller svagare färdigheter än den nivå som eftersträvas i integrationsutbildningen. Det här ska beaktas när målen fastställs i den studerandes personliga studieplan. De studerande har också varierande studiefärdigheter och förmåga att lära sig lära. I utbildningen ska man ta hänsyn till studerandegruppens och individernas behov när man ställer upp mål och väljer betoningar för undervisningens innehåll.

Mål för de språkliga färdigheterna och kommunikationsfärdigheterna och den studerandes kunnande beskrivs med språknivåerna A1.2–A1.3, A2.1–A2.2 och B1.1–B1.2. Innehållet och därtill hörande språkanvändningssituationer upprepas och fördjupas på varje nivå och bildar på det sättet en fortlöpande helhet. Innehållen i delområdena i samhälls- och arbetslivsfärdigheter och språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter anknyter till varandra. Syftet är att den studerande får även sådana språkliga färdigheter som hen behöver för studier och arbetsliv. Under utbildningen ska man även öva och stödja de studerandes färdigheter att lära sig fackspråket som används inom det egna yrkesområdet. De språkliga färdigheterna och kommunikationsfärdigheterna utvecklas från nivå till nivå och ger den studerande mångsidigare medel att uttrycka sig med. Genom att följa beskrivningarna av kunskapsnivåerna från en nivå till en annan får man en allmän bild av hur innehållet fördjupas och breddas och vilka mål som ställts upp för utbildningshelheten.

5.2.1 Centralt innehåll

Innehållen i undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter behandlar på ett brett plan olika teman som anknyter till den studerandes närmaste omgivning, hens vardagliga liv och välbefinnande. I samband med varje tema behandlas också språkliga konventioner.

I valet av innehåll ska man även fästa uppmärksamhet vid centrala aktuella fenomen och händelser, vilket stärker den studerandes delaktighet och aktiva engagemang. Autentiska situationer och material uppmuntar till att använda språket utanför lärsituationerna och efter att utbildningen avslutats. I undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter ska följande innehåll behandlas:

- Den närmaste kretsen, vardagen och välbefinnandet
 - o Boende, boendeformer och tryggheten i hemmet
 - o Basservice på det egna boendeområdet: utbildning och dagvård, social-, hälso- och välfärdstjänster, biblioteks- och kulturtjänster, sysselsättningstjänster
 - o Andra viktiga myndighetstjänster, såsom räddningstjänst och polis
- Delaktighet i samhället och sätt att påverka i den egna kommunen och i Finland
 - o Verksamhet och tjänster inom tredje sektorn
 - o Frivilligarbete och hobbyverksamhet
- Digitala och flerspråkiga medier och tjänster
- Principer för hållbar utveckling, miljö och natur

I undervisningen i språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter behandlas innehållen som anknyter till samhälls- och arbetslivsfärdigheter med beaktande av ordförråd, språkliga konventioner och kommunikationssituationer. I valet av innehåll som behandlas i undervisningen ska man även ta hänsyn till de studerandes behov och mål i gruppen.

5.2.2 Mål och den studerandes kunnande

Målen för språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter grundar sig på Utbildningsstyrelsens Nivåskala för språkkunskap och språkutveckling (Utbildningsstyrelsen 2019) samt Den gemensamma europeiska referensramen för språk: lärande undervisning och bedömning (kompletterande del och tilläggsdeskriptorer, Utbildningsstyrelsen 2018). Den studerandes kunnande ska beskrivas utifrån följande funktioner: mottagande, produktion, interaktion och mediering. Med mediering avses förmågan att förmedla betydelser som underlättar kommunikationen i situationer där det inte finns gemensam förståelse, antingen på grund av att parterna inte har ett gemensamt språk eller av andra orsaker.

A1.2–A1.3 Elementär språkfärdighet stadd i utveckling och fungerande elementär språkfärdighet

Mål

Den studerande reder sig i många rutinmässiga kommunikationssituationer men tar ibland stöd av sin samtalspartner. Den studerande deltar i kommunikation men behöver fortfarande ofta hjälpmedel. Hen kan reagera med korta verbala uttryck eller motsvarande kortfattad respons. Den studerande måste ofta be samtalspartnern att förtydliga eller upprepa.

Den studerande kan använda vanliga uttryck som kännetecknar artigt språkbruk i rutinmässiga sociala sammanhang. Den studerande förstår med hjälp av kontexten skriven text och långsamt tal som innehåller enkla, bekanta ord och uttryck. Den studerande kan plocka ut enkel information enligt behov ur en kort text. Den studerande behärskar en begränsad mängd korta, inövade uttryck, det mest centrala ordförrådet och grundläggande satsstrukturer. Den studerande kan med hjälp av ett begränsat uttrycksförråd berätta om vardagliga och för hen viktiga saker samt skriva enkla meddelanden.

Den studerandes kunnande

Mottagande

Den studerande

- förstår de vanligaste frågorna och tydligt och/eller anpassat tal om bekanta teman samt åskådliggörande instruktioner som stöder ett sammanhang (bland annat kundbetjäningssituationer, undervisningssituationer)
- kan göra observationer och plocka ut information från språket i den egna omgivningen (bland annat kartor, skyltar, orienteringstavlor, korta texter som åskådliggörs med bilder)
- förstår det centrala innehållet och delar av korta och enkla texter om den egna näromgivningen (bland annat annonser, meddelanden, berättelser, nyheter)
- känner igen vissa texttyper i skrift och tal.

Produktion

Den studerande

- kan uttrycka sina direkta behov och kan med enkla fraser muntligt berätta om sig själv, sin vardag och några saker som berör den närmaste kretsen eller näromgivningen

- kan uttala ord och meningar någorlunda begripligt
- kan fylla i sina basuppgifter på en blankett, kan skriva en kort text (till exempel en minneslapp, ett meddelande) om något hen känner till
- kan i huvudsak muntligt uttrycka sin inställning med hjälp av enkla fraser som hen lärt sig innantill.

Interaktion och mediering

Den studerande

- kan fungera i rutinmässiga kommunikationssituationer i vardagen och med enkla fraser svara muntligt och skriftligt på frågor som berör hen själv
- kan använda de vanligaste medierna vid behov med hjälp av stöd
- kan meddela om hen förstår och kan begära om upprepning eller precisering
- kan fungera i handledda situationer i grupp och kan vid behov be om precisering till exempel gällande uppgiften
- kan uttrycka sin inställning och använder olika kommunikationsstrategier (icke-verbal kommunikation, flerspråkighet) som stöd för sin kommunikation.

A2.1–A2.2 Den grundläggande språkfärdighetens begynnelsekedje och grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling

Mål

Den studerande reder sig relativt bra i olika vardagliga kommunikationssituationer och kan i allt högre grad ta initiativ i en kommunikationssituation. Hen måste då och då be samtalspartnern upprepa eller be om precisering av nyckelord eller förtydligande med hjälp av standarduttryck. Den studerande kan använda språket på ett enkelt sätt för centrala ändamål, till exempel för att utbyta information eller uttrycka sin åsikt eller ståndpunkt på ett sakligt sätt. Den studerande kan diskutera artigt med hjälp av vanliga uttryck och grundläggande kommunikationsrutiner.

Den studerande kan i stora drag följa med ett tydligt anförande, känner ofta igen ämnet i en pågående diskussion och förstår det väsentliga i en allmänspråklig text eller långsamt tal som innehåller bekanta ord. Den studerande kan härleda obekanta ords betydelse utgående från kontexten.

Den studerande kan räkna upp och beskriva saker som anknyter till vardagen med hjälp av vanliga ord, några idiomatiska uttryck samt grundläggande strukturer.

Den studerandes kunnande

Mottagande

Den studerande

- förstår korta diskussioner och berättelser om teman som är bekanta för hen samt det centrala innehållet i tydliga, talade texter
- förstår det centrala innehållet i enkla autentiska texter och faktatexter i vardagen
- känner till texttyper i skrift och tal som är betydelsefulla för hen själv och kan använda dem.

Produktion

Den studerande

- kan muntligt berätta om centrala delar av sitt eget liv (bland annat person- och arbetshistoria, fritid) och sin näromgivning
- kan tillämpa några grundläggande uttalsregler också i andra än inövade uttryck
- kan skriva en kort text (till exempel e-postmeddelande) om ämnen som är bekanta för hen och kan göra korta anteckningar
- kan uttrycka sin inställning och berätta vad hen tycker om samt motivera sina åsikter med enkla standardfraser, även i skrift.

Interaktion och mediering

Den studerande

- kan fungera muntligt och skriftligt i förutsägbara och rutinmässiga situationer
- kan använda medier som hen själv behöver
- kan be om upprepning och precisering av sådant hen inte förstår och accepterar att hen förstår endast delar av kommunikationen
- kan i kommunikationssituationer i grupp framföra korta råd och förfrågningar enligt de sociala normerna och kan förmedla information och instruktioner
- kan diskutera bekanta teman och uttrycker sina åsikter begränsat med hjälp av olika strategier (icke-verbal kommunikation, flerspråkighet)
- känner till normerna för tal och skrift.

B1.1–B1.2 Fungerande och flytande grundläggande språkfärdighet

Mål

Den studerande förstår språkanvändningens situationsbundenhet (och kan anpassa sin kommunikation i de vanligaste kommunikationssituationerna). Den studerande kan fungera i olika kommunikationssituationer då situationen eller temat är bekant eller viktigt för hen.

Den studerande kan använda olika kommunikationsstrategier och kan i någon mån ta initiativ i olika skeden av en kommunikationssituation och försäkra sig om att samtalspartnern har förstått budskapet. Den studerande kan kringgå eller byta ut obekanta ord eller omformulera sitt budskap och kan diskutera betydelsen av obekanta uttryck. Den studerande förstår det väsentliga och vissa detaljer i tydligt och relativt långsamt allmänspråkligt tal eller i lättfattlig skriven text. Hen förstår tal eller skriven text som bygger på gemensam erfarenhet eller allmän kunskap. Den studerande urskiljer även oförberedd det centrala innehållet, nyckelord och viktiga detaljer i en text. Den studerande kan redogöra för det väsentliga och även för vissa detaljer angående vardagliga ämnen som intresserar hen.

Den studerandes kunnande

Mottagande

Den studerande

- förstår huvudtankar och detaljer som är viktiga för hen själv i tal som handlar om allmänna ämnesområden
- förstår talare med olika uttal
- kan läsa mångsidiga och multimodala texter av olika längd och kan urskilja textens huvudtankar, nyckelord och viktiga detaljer då temat är bekant från tidigare
- känner till användningsändamålen för olika texttyper och kan tolka och använda texttyperna ändamålsenligt.

Produktion

Den studerande

- kan berätta om sin egen bakgrund och sitt kunnande rätt så detaljerat och kan muntligt redogöra för händelser och situationer som berör ämnesområden som är bekanta för hen
- uttalet är ganska lätt att förstå
- kan producera texter av de vanligaste texttyperna om ämnesområden som är viktiga för hen själv (till exempel arbetsansökan) och kan under handledning göra anteckningar utifrån tal eller skrift om ämnen som är bekanta
- kan uttrycka sin inställning, vad hen tycker om samt sina åsikter och kan motivera dem rätt så mångsidigt både muntligt och skriftligt.

Interaktion och mediering

Den studerande

- kan både muntligt och skriftligt fungera i mångsidiga och även mindre rutinmässiga samt halvformella situationer
- kan använda de vanligaste medierna och kan söka information i olika medier samt förmedla och sammanfatta informationen åt andra
- kan be om precisering eller förtydligande av specifika innehåll och kan precisera och korrigera sitt eget tal i en kommunikationssituation
- kan fungera i grupp i informella kommunikationssituationer, till exempel i undervisningssituationer, och kan vara med och ta fram i idéer i gruppen, då temat är bekant från tidigare
- kan uttrycka sin egen inställning i en kommunikationssituation och kan tolka sina samtalspartner genom att använda olika kommunikationsstrategier (icke-verbal kommunikation, flerspråkighet)
- känner igen variationer, social praxis och normer i förutsägbara språkliga situationer.

5.2.3 Bedömning av språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter

I bedömningen av de språkliga färdigheterna och kommunikationsfärdigheterna ska man beakta att de studerande har en varierande språkfärdighetsprofil. Den studerandes kunnande ska beskrivas utifrån muntligt och skriftligt mottagande, muntlig och skriftlig produktion samt interaktion och mediering med hjälp av nivåskalorna för språkkunskap: A1.2–A1.3, A2.1–A2.2 och B1.1– B1.2.

Med tanke på de administrativa uppgifterna inom integrationsutbildningen och hänvisandet av den studerande till utbildningar efter integrationsutbildningen ska man också ge en allmän bedömning av den stu-

derandes språkfärdighetsnivå då utbildningen avslutas. Den allmänna bedömningen ska vara en genomsnittlig bedömning av delområdenas kunskapsnivåer, så att man vid behov lyfter fram bedömningen av sådana delområden av språkfärdigheten som är mest centrala i fråga om den studerandes fortsatta planer. Den allmänna bedömningen ska inte antecknas i betyget, utan den används endast som ett administrativt verktyg i utbildningarna och för att hänvisa den studerande vidare.

5.3 Samhälls- och arbetslivsfärdigheter

Studierna i samhälls- och arbetslivsfärdigheter löper parallellt med språk- och kommunikationsfärdigheterna redan från början av utbildningen, och innehållen behandlas och betonas i en ordning som är ändamålsenlig för genomförandet. Den studerande kan ha deltagit i flerspråkig samhällsorientering på flera språk eller fått information om samhället, utbildningen och arbetslivet i Finland genom arbete, studier eller sina nätverk. Studierna i samhälls- och arbetslivsfärdigheter inom integrationsutbildningen stöder och fördjupar dessa kunskaper och ger den studerande beredskap att verka på svenska/finska i olika situationer i arbetslivet, utbildning eller samhället. Till studiernas mål hör också att utveckla sociala färdigheter och kommunikationsfärdigheter, färdigheter i informationssökning och digitala färdigheter som behövs i arbetslivet.

De studier om samhället och arbetslivet som hör till integrationsutbildningen stöder invandrarens integrationsprocess och sociala delaktighet. Genom studierna får den studerande en realistisk och aktuell bild av hur det finländska samhället fungerar samt av sina egna möjligheter som medlem i samhället i arbetslivet och vardagen. Utbildningen erbjuder verktyg som stöd för yrkesmässiga och andra vidare planer samt information om den finländska arbetskulturen. Den studerande får kunskaper och färdigheter med vilka hen kan orientera sig i sin nya livssituation och göra val. Innehållshelheter som hör till samhälls- och arbetslivsfärdigheter undervisas redan från början av integrationsutbildningen och inom alla studievägar. I innehållet beaktas särskilt de praktiska behov som den studerande har i olika livssituationer. I studierna går man från situationer i vardagslivet till bredare kunnande om samhället och arbetslivet. När utbildningen framskrider fördjupas den studerandes kunnande till sådana kunskaper och färdigheter som hjälper den studerande att förstå det finländska samhället samt de värderingar och attityder som påverkar det. I början av utbildningen fokuserar behandlingen av helheter mera på exempelvis ordförråd, och när utbildningen framskrider breddas och fördjupas behandlingen av olika teman. Betoningarna av olika innehållshelheter kan variera beroende på de studerandes och undervisningsgruppernas behov och mål.

Ett mål för utbildningen är också att öka den studerandes lokalkännedom. Regionala särdrag såsom arbetsmarknadsläget och utbildningsutbudet beaktas i innehållen. Vid behov anlitar man sakkunskap utanför läroanstalten för att ordna studierna.

Som en del av undervisningen i samhälls- och arbetslivsfärdigheter uppmuntras de studerande att utöver att söka arbets- och studiemöjligheter även delta i fritidsverksamhet och exempelvis frivilligarbete. De studerande får stöd i att bygga nätverk, som är till nytta för integrationen och sysselsättningen. Man kan stödja de studerandes nätverkande bland annat genom att ordna olika tillställningar tillsammans med samarbetspartner, uppmuntra de studerande att delta i fritids- och frivilligverksamhet samt stödja dem i att hitta en mentor inom sin egen bransch.

Den studerandes samhälls- och arbetslivsfärdigheter bedöms under hela utbildningen. I mån av möjlighet kan man också erbjuda en del av studierna på den studerandes modersmål eller något annat språk som hen talar.

5.3.1 Samhällsfärdigheter

Studierna i samhällsfärdigheter ger den studerande allmänna kunskaper och färdigheter att förstå det finländska samhället och den finländska kulturmiljön samt verka som en jämlik och aktiv medlem i samhället. I studierna i samhällsfärdigheter bekantar man sig med samhällets grundläggande strukturer samt kunskap om landet och basservice. Genom att studera finländskheten och den finländska kulturmiljön får den studerande en uppfattning om de sätt att fungera och de värderingar som det finländska samhället bygger på. Målet är att den studerande ska lära sig att uppfatta och tolka kulturellerade seder, värderingar, normer och attityder. Den studerande får stöd i att föra konstruktiva dialoger med olika människor och därigenom bygga ett tryggt samhälle.

Samhällets grundläggande strukturer och kunskap om Finland 3–6 sp

Mål och innehåll

Målet är att den studerande ska känna till det finländska samhällets struktur och funktion samt få grundläggande kunskaper så att hen kan verka som en aktiv och jämlik medlem i samhället. Den studerande lär sig också att uppfatta finländska seder, värderingar och normer samt jämföra dem med sina tidigare erfarenheter och sin egen identitet. Den studerande förstår hur ett demokratiskt samhälle fungerar. Den studerande känner till huvuddragen i Finlands och närområdenas geografi samt Finlands ställning som en del av Norden, Europa och världen. Den studerande bekantar sig med samhällsfunktionerna, näringslivet och naturen i sitt område och på sin ort. Den studerande känner till allemansrätten och vilka skyldigheter man har när man rör sig i naturen. Genom de teman som studeras får den studerande grundläggande kunskaper om den finländska lagstiftningen, såsom grundlagen, jämställdhetslagen, diskrimineringslagen, medborgarskapslagen och integrationslagen. Den studerande förstår betydelsen av lagstiftningen och värderingarna kring jämställdhet mellan könen och sexuella rättigheter i Finland. I studierna behandlas också familjers, barns och ungas ställning och rättigheter i Finland.

Som en del av lagstiftningen ska man också ta upp de grundläggande och mänskliga rättigheterna, Finlands internationella människorättsskyldigheter och -avtal samt övervakningen av grundläggande och mänskliga rättigheter till de delar som de är av betydelse för integrationen. Den studerande känner igen former av diskriminering och rasism och får beredskap att agera i situationer där hen kan möta diskriminering. Den studerande får färdigheter att själv agera på ett icke-diskriminerande sätt. I frågor som kräver särskild sakkunskap tar man hjälp av samarbetsaktörer med kompetens inom dessa frågor.

- centrala händelser i Finlands historia och kunskap om landet
- principer för hållbar utveckling, miljö och natur
- huvuddragen i den finländska samhällsstrukturen, såsom det politiska systemet, den lokala förvaltningen, statliga organ
- finansieringen av de offentliga tjänsterna samt de värderingar som samhället bygger på
- näringslivsstrukturen på nationell och lokal nivå
- Finland som en del av Europeiska unionen och globaliseringen
- grundläggande rättigheter och skyldigheter för invånare i Finland
- principer för jämlikhet och jämställdhet
- samhälleliga påverkningsmöjligheter
- finländska seder, värderingar och normer

Den studerandes kunnande

Den studerande

- känner till de centrala händelserna i Finlands historia och Finland som land
- känner till principerna för miljöskydd och hållbar utveckling
- känner till naturen i närområdet och dess möjligheter
- känner till huvuddragen i den finländska samhälls- och näringslivsstrukturen
- känner till de grundläggande rättigheterna och skyldigheterna för invånare i Finland
- känner till och kan använda politiska och andra samhälleliga påverkningmöjligheter
- känner till principerna för jämlikhet, jämställdhet mellan könen och religionsfrihet samt får färdigheter att agera i enlighet med dem
- kan agera om hen möter diskriminering, får färdigheter att agera på ett icke-diskriminerande sätt
- känner till finländska seder, värderingar och normer

Samhällets basservice, 3–5 sp

Mål och innehåll

Målet är att bekanta sig med de tjänster som produceras av den offentliga, den privata och tredje sektorn, som den studerande kan använda som medlem i samhället. Den studerande känner till systemet för basservice samt sina rättigheter och skyldigheter som användare. Den studerande får stöd i att agera ansvarsfullt och bli medveten om sina rättigheter och skyldigheter som konsument. Ett mål är att den studerande ska känna till olika boendeformer och faktorer som anknyter till säkerhet i hemmet, samt kunna agera i nödsituationer. Den studerande kan uppsöka den tjänst hen behöver och vet var hen kan få information om tjänsterna samt kan använda dem. Ett mål är att den studerande ska kunna använda digitala tjänster på flera språk.

- Basservice i det egna området, exempelvis utbildning och småbarnspedagogik, social- och hälsovårdstjänster, biblioteks- och kulturtjänster, sysselsättnings- och företagartjänster
- Välbefinnande och socialskydd
- Boende, boendeformer och säkerhet i hemmet
- Övriga viktiga tjänster såsom räddningsväsendet och polisen
- Digitala och flerspråkiga tjänster
- Den offentliga och den privata sektorn som serviceproducenter, finansiering av tjänster
- Att agera som konsument
- Tredje sektorns verksamhet och tjänster, frivilligarbete och fritidsverksamhet

Den studerandes kunnande

Den studerande

- känner till regler och praxis för boende
- känner till de förmåner och tjänster som är centrala för den egna livssituationen, och kan uppsöka de tjänster hen behöver

- känner till sina centrala rättigheter och skyldigheter som användare och konsument av tjänster
- kan använda digitala tjänster på ett datasäkert och ansvarsfullt sätt
- kan söka sig till fritids- eller frivilligverksamhet

5.3.2 Arbetslivsfärdigheter

Studierna i arbetslivsfärdigheter ska innehålla kunskap om yrken, utbildningar och arbetslivet samt lärande i arbetslivet. Syftet är att ge den studerande kunskaper och färdigheter med vars hjälp den studerande kan komma ut i arbetslivet och hitta hållbar sysselsättning på den finländska arbetsmarknaden i enlighet med sina planer. Studierna i arbetslivsfärdigheter ger också den studerande färdigheter för att klara av arbetsplatsens vardag och det föränderliga arbetslivet. Studierna stöder den studerande i frågor kring yrkesval och karriärplanering samt i identifiering, bedömning och beskrivning av kunnande. Den studerande kan jämföra sina egna kunskaper och färdigheter med arbetsmarknadens krav och använda kunskapen för sysselsättning, yrkesval och identifiering av behov av vidareutbildning eller komplettering av kunnandet.

Kunskap om yrken och utbildning, 2–4 sp

Mål och innehåll

Målet för kunskapen om yrken och utbildning är att den studerande ska få en mångsidig bild av yrken, utbildningsmöjligheter och arbetslivets krav som stöd för sin karriärplanering och sina fortsatta planer. Den studerande speglar sina kunskaper, styrkor och möjligheter mot yrkenas krav och får färdigheter för att planera sin väg till sysselsättning. Målet är att den studerande ska öka sin förståelse för sina möjligheter och förtydliga sina framtidsplaner.

Syftet med kunskapen om yrken är att ge den studerande aktuell information om yrkesområden och yrken samt deras krav. Vid sidan av allmän kunskap om yrken betonar man särskilt de yrken och branscher som den studerande har särskild nytta av. Den studerande bekantar sig med yrken, arbetsuppgifter och krav för olika yrken, såsom utbildningskrav och krav på språkkunskaper, samt med möjliga arbetsplatser och löner. Den studerande får stöd i att identifiera sin egen kompetens och ställa den i relation till det finländska arbetslivets krav och möjligheter. Dessutom lär sig den studerande fackspråk som anknyter till den egna kompetensen och branschen, och kan självständigt komplettera dessa kunskaper även efter utbildningen.

Målet som gäller kunskap om utbildning innebär att ge den studerande såväl allmänna kunskaper om det finländska utbildningssystemet som kunskap om den egna kompetensen i förhållande till arbetslivets behörighets- och kompetenskrav. Den studerande får kunskap om utbildningsmöjligheter och ansökningsförfaranden, studier, examina och finansiering av studier. Man fokuserar särskilt på utbildning som erbjuds för invandrare, såsom handledande utbildning. Den studerande får färdigheter för att ansöka till lämpliga studier under eller efter integrationsutbildningen. I studierna ingår besök på utbildningar och läroanstalter.

- yrkesområden, yrken och deras krav, arbetsuppgifter, arbetsplatser, lön
- det finländska utbildningssystemet, utbildningsstadier, examenssystem
- utbildningsformer och -möjligheter, finansiering av utbildning

- ansökan till utbildning

Den studerandes kunnande

Den studerande

- känner till yrken och arbetsuppgifter samt deras krav
- kan berätta om sin professionella och övriga kompetens, sin erfarenhet och sina mål
- känner till det finländska utbildningssystemet
- kan ställa sin egen utbildningsbakgrund och kompetens i förhållande till det finländska utbildningssystemet
- känner till utbildningsutbudet och studiemöjligheterna i sitt område samt möjligheterna för finansiering av studier
- känner till olika ansökningsförfaranden och kan söka till en lämplig utbildning

Kunskap om arbetslivet 4–7 sp

Mål och innehåll

Kunskapen om arbetslivet inkluderar kunskap om den finländska arbetslagstiftningen, arbetsmarknadens funktionsmekanismer och aktuella situation, arbetssökande, företagande samt allmänna rutiner inom den finländska arbetskulturen. Målet är att den studerande ska få kunskap om det grunderna i arbetslagstiftningen och rutinerna i arbetslivet på ett allmänt plan och framför allt ur arbetstagarens perspektiv och med tanke på vardagen på en arbetsplats. Utöver sakinnehållet som gäller kunskap om arbetslivet ska man särskilt fokusera på praktiska situationer som den studerande möter när hen får och utför ett arbete. Som en del av temat tar man upp den finländska arbetskulturen, jämlikhet i arbetslivet och arbetets betydelse i det finländska samhället.

Under studierna bekantar man sig också med arbetsmarknaden, så att den studerande får kunskap om sina möjligheter och faktorer som påverkar sysselsättningen samt kan bedöma sina egna färdigheter och utvecklingsbehov. Denna kunskap används som en del av vägledningen och planeringen inför framtiden.

Syftet med handledningen för arbetssökande är att ge de studerande sådana kunskaper och färdigheter som de behöver för att målmedvetet söka arbete. Tillsammans med den studerande utreder man möjligheterna att dra nytta av hens tidigare utbildning, arbetserfarenhet och övriga kompetens samt dokument som anknyter till dessa, som kan anpassas för arbetssökandet. Den studerande vägleds att bilda nätverk och använda nätverk som stöd för arbetssökandet.

- arbetsgivarens och arbetstagarens rättigheter och skyldigheter
- grunderna i arbetslagstiftningen, såsom inledande och avslutande av ett anställningsförhållande, arbetsavtal, ett anställningsförhållandes längd och arbetsformer, semester och andra ledigheter, lön och beskattning av arbetstagare samt bestämmelser om arbetarskydd och säkerhet i arbetet
- arbetsmarknadsorganisationer och deras verksamhet, rätten att organisera sig, förtroendemannasystemet
- den finländska arbetskulturen, jämlikhet och icke-diskriminering i arbetslivet
- arbetsmarknaden och hur den fungerar, branscher som sysselsätter, kompetenskrav
- företagande, att verka som företagare, tjänster för företagare

- arbetssökande, kanaler och verktyg för att söka arbete, arbetsförmedlingstjänster
- betydelsen av nätverk när man söker arbete

Den studerandes kunnande

Den studerande

- känner till arbetsgivarens och arbetstagarens rättigheter och skyldigheter
- förstår grunderna gällande arbetslagstiftningen och rutinerna i arbetslivet
- kan agera i enlighet med rutinerna och spelreglerna i arbetslivet
- känner till de lokala arbetsmöjligheterna och arbetsgivarna samt sysselsättningsläget inom sin bransch samt sina egna möjligheter på arbetsmarknaden
- känner till grunderna i fråga om att verka som företagare och de tjänster som erbjuds för företagare samt kan bedöma sina egna möjligheter att verka som företagare
- förstår arbetslivets kompetenskrav, kan ställa sin egen kompetens i relation till dem och vet hur den borde utvecklas
- förstår betydelsen av språkkunskaper i arbetsuppgifter och i kommunikationssituationer i arbetslivet
- kan visa sin kompetens på ett ändamålsenligt sätt i situationer som berör arbetsansökan (t.ex. meritförteckning i olika former, elektroniska blanketter) och kan agera vid en arbetsintervju
- kan använda ändamålsenliga och tidsenliga kanaler för arbetssökande samt självständigt söka arbete
- kan använda nätverk som stöd för arbetssökande

Lärande i arbete minst 8 sp

Perioden för lärande i arbete omfattar minst 8 studiepoäng, och periodens längd, tidpunkt och mål kan variera enligt den studerandes personliga studieplan. Perioden kan avläggas på en gång eller i kortare perioder så att den studerande regelbundet deltar i lärande i arbete enskilda dagar eller delar av dagar. En period för lärande i arbete kan avläggas på olika arbetsplatser. Beroende på den studerandes mål och färdigheter kan man i valet av plats betona utveckling av språkliga och kommunikativa färdigheter, ökad delaktighet, stärkande av yrkeskunskaper eller sysselsättning. Perioder i början av utbildningen kan fokusera på utveckling av språkliga och kommunikativa färdigheter, medan perioder i ett senare skede kan betona sysselsättning och yrkesmässig utveckling. En period för lärande i arbete kan vid behov genomföras genom att bekanta sig med en utbildning som stöder den studerandes karriärplaner, om det gagnar den studerande mer. En del av en period för lärande i arbete kan också förverkligas som verksamhet som stöder delaktigheten, exempelvis genom deltagande i förenings-, organisations- eller frivilligverksamhet. Vid behov kan en period för lärande i arbete eller en del av den ersättas med en rehabiliteringsperiod.

Mål

Ett mål är att den studerande ska bekanta sig med det finländska arbetslivet samt utveckla sina arbetslivsfärdigheter och kommunikationsfärdigheter som behövs i arbetslivet. Till målen för lärande i arbete hör

också att främja den studerandes sysselsättning samt stödja den studerandes egen utbildnings- och sysselsättningsplan. Ett mål är också att den studerande tillsammans med arbetsplatshandledaren ska få möjlighet att bedöma tidigare förvärvad yrkeskunskap i arbetsuppgifter på en arbetsplats inom sin egen bransch.

Under perioden för lärande i arbete utvecklar den studerande sina språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter och får en uppfattning om hurdan språkkunskap som krävs i typiska kommunikationssituationer på arbetsplatsen eller i branschen i fråga. Utifrån detta handleds den studerande att utveckla sina språkliga färdigheter och kommunikationsfärdigheter till en tillräcklig nivå i sin egen arbets- eller utbildningsprocess.

Ett mål för perioden för lärande i arbete är också att nätverka med aktörer inom sin egen bransch. Genom nätverken får den studerande information om sin bransch och sina sysselsättningsmöjligheter samt bättre möjligheter att hitta arbete. Den studerande vägleds att nätverka med aktörer inom sin egen bransch när hen letar efter en plats för lärande i arbete och i mån av möjlighet även på platsen för lärande i arbete. En väl genomförd period för lärande i arbete stärker också arbetsgivarnas beredskap att ta emot och handleda personer som ännu i arbetet kan behöva bland annat språkligt stöd, samt introducera dem till arbetslivet.

Den studerandes kunnande

Den studerande

- identifierar sin yrkeskompetens och färdigheter som behövs i arbete
- identifierar kraven för en arbetsuppgift och bedömer sitt eget kunnande
- identifierar och bedömer sin egen arbetsförmåga
- identifierar sina styrkor och färdigheter i planeringen av sin arbetskarriär samt eventuella yrkesinriktade och andra vidare studier
- förstår betydelsen av nätverk och kan använda nätverk som stöd när hen söker arbete
- känner till de viktigaste arbetarskyddsföreskrifterna och -anvisningarna inom den bransch som är förknippad med en arbetslivsperiod, och kan agera i enlighet med dem
- kan följa arbetsplatsens regler och rutiner
- bekantar sig med den egna branschens arbetsmiljöer och arbetsredskap
- förstår muntliga och skriftliga anvisningar och meddelanden på arbetsplatsen
- kan kommunicera med arbetsgemenskapen och kunderna
- bildar sig en uppfattning av hur hens språkliga och kommunikativa färdigheter räcker till i arbetslivet och vet hur hen kan utveckla sina språkliga och kommunikativa färdigheter framöver
- bekantar sig med den finländska arbetskulturen och jämför den med sina tidigare erfarenheter av arbetslivet

Genomförande av en period för lärande i arbete

Utbildningsanordnaren stöder den studerande i att hitta en plats för lärande i arbete. Man försöker hitta en plats för lärande i arbete för den studerande som stöder hens sysselsättnings- och karriärplan så väl som möjligt.

Perioden för lärande i arbete förverkligas genom ett tätt samarbete mellan utbildningsanordnaren, arbetsplatsen och den studerande. Den studerande handleds av en namngiven arbetsplatshandledare. Utbildningsanordnaren utser en ansvarsperson för perioden för lärande i arbete, som ansvarar för det praktiska

samarbetet kring perioden för lärande i arbete och för att göra upp de avtal som behövs. Ansvarspersonen ska också säkerställa att arbetsplatshandledaren har tillräcklig kunskap om de allmänna målen för perioden för lärande i arbete, den studerandes egna mål samt hur den studerande ska handledas och hur handledning genomförs språkmedvetet. På arbetsplatsen ska den studerande få en introduktion till och handledning i arbetsuppgifterna, arbetsplatsens rutiner och arbets säkerhetsföreskrifterna. Den studerande ska också få stöd för att utveckla sina språkliga färdigheter på arbetsplatsen. I handledningen på platsen för lärande i arbete fokuserar man på de mål som den studerande, den ansvariga och arbetsplatshandledaren tillsammans har kommit överens om. Vid fastställandet av den studerandes mål ska den ansvariga i samarbete med arbetsgivaren komma överens om hur den studerande under perioden kan bevisa sin yrkeskunskap samt hur den ska identifieras och dokumenteras.

Den studerande, den ansvariga och arbetsplatshandledaren följer upp hur perioden för lärande i arbete framskrider och bedömer detta tillsammans. Under perioden för lärande i arbete får den studerande respons av den ansvariga och av arbetsplatshandledaren. Under perioden för lärande i arbete håller man ett eller flera responsamtal, där den studerande, arbetsplatshandledaren och den ansvariga från utbildningsanordnaren deltar. Den studerande får ett arbetsintyg enligt mallen i läroplansgrunderna från platsen för lärande i arbete. Den studerande får också en separat bedömning av hur perioden har gått. Bedömningen och den respons som getts under perioden för lärande i arbete används i handledningen av den studerande och i planeringen inför fortsättningen.

5.3.3. Bedömning av samhälls- och arbetslivsfärdigheter

Innehållshelheterna i samhälls- och arbetslivsfärdigheter bedöms på skalan 1–5 enligt nedanstående tabell. De innehållshelheter som bedöms är *Samhällets grundläggande strukturer och kunskap om Finland, Samhällets basservice, Kunskap om yrken och utbildning* samt *Kunskap om arbetslivet*. Det centrala i alla innehållshelheter inom samhälls- och arbetslivsfärdigheter är att behärska grundläggande begrepp och kunskaper samt att tillämpa det som man har lärt sig i praktiken. Även hur den studerande fungerar i praktiska situationer bedöms i fråga om de innehållshelheter vars mål är att ge den studerande färdigheter att fungera i situationer i vardagen och arbetslivet. De kunskaper som bedöms har beskrivits för varje innehållshelhet. Betoningarna av olika innehållshelheter kan variera beroende på de studerandes och undervisningsgruppernas behov och mål, vilket även beaktas i bedömningen. Bedömningsskalan beskriver hur kunskaperna och färdigheterna fördjupas och blir mångsidigare på olika nivåer. Bedömningen kompletteras med verbal respons, där man även kan berätta för den studerande vilka innehållshelheter hen fortfarande borde utveckla sina kunskaper i.

Nöjaktiga 1	känner till central information och grundläggande begrepp inom delområdet
använder grundläggande kunskaper schematiskt
behöver mycket stöd för att fungera i situationer
Nöjaktiga 2	känner till grundläggande begrepp och information inom delområdet
använder grundläggande kunskaper på ett ändamålsenligt sätt
kan fungera i olika situationer med stöd
Goda 3	behärskar delområdets centrala begrepp och information

använder information på ett mångsidigt sätt

kan fungera huvudsakligen självständigt i rutinmässiga situationer

Goda 4 behärskar delområdets centrala begrepp och information

tillämpar information på ett mångsidigt sätt

kan fungera självständigt i rutinmässiga situationer

Berömliga 5 behärskar delområdets begrepp och information på ett mångsidigt sätt

tillämpar information på ett mångsidigt och kritiskt sätt

kan fungera självständigt i varierande situationer

Perioder för lärande i arbetslivet bedöms med skalan avlagd/ej avlagd.

5.4 Valbara studier

I utbildningen ingår valbara studier, vars mål är att hjälpa den studerande mot arbetslivet och fortsatta studier samt främja integrationen. Studierna ska i fråga om sitt innehåll vara lämpliga och ändamålsenliga med tanke på den studerandes personliga studie- och integrationsplan, och man avtalar om dem i den studerandes personliga studieplan. I utbudet av valbara studier kan man utöver utbildningsanordnarens eget utbud även använda sig av hela regionens utbud av studier och av utbildningar på nätet. De valbara studierna och hur de ordnas beskrivs i utbildningsanordnarens lokala läroplan.

Valbara studier kan vara exempelvis

- certifikat för arbetslivet
- fortbildningsavsnitt för uppdatering av kompetensen inom det egna yrkesområdet
- studier i andra språk (exempelvis det andra inhemska språket eller engelska)
- studier i matematik som stöder en övergång till arbetslivet eller till fortsatta studier (exempelvis yrkesrelaterad matematik, såsom beräkning av läkemedel, arealer eller åtgång)
- studier som orienterar för gemensamma examensdelar i yrkesinriktade grundexamen
- handledda besök och perioder på läroanstalter enligt den studerandes framtidsplan
- förberedelse inför en allmän språkexamen
- en flerspråkig samhällsorienteringsperiod
- andra studier som är av betydelse för den studerandes integration och framtidsplan

6.Handledning och stöd för lärandet

I integrationsutbildningen har den studerande rätt att få handledning och stöd för avläggandet av integrationsutbildningen, studie- och karriärplaneringen samt utarbetande av planer och ansökningar för detta. Den studerande får individuellt planerad och genomförd handledning och rådgivning, stöd för lärandet och studierna samt annat stöd som hen behöver under hela utbildningen. Handledningen ska ske i växelverkan

med den studerande och betona den studerandes roll som aktör i sitt eget liv. Rådgivning och förmedling av information är en del av handledningssituationerna.

Under integrationsutbildningen ges handledningen huvudsakligen av yrkesverksamma inom handledning. Även annan personal inom integrationsutbildningen kan ge handledning och stöd. Handledning och stöd kan ordnas som undervisning i form av ett studieavsnitt, som individuell handledning eller i små grupper eller som en kombination av dessa. Handledning kan också ges på den studerandes modersmål eller ett annat språk som den studerande behärskar väl, samt exempelvis som kamrathandledning.

Den studerande deltar aktivt och engagerar sig i handledningen. Handledningen ska utgå från behoven, ges i rätt tid och följa de etiska principerna. En fungerande handledning stöder uppnåendet av den studerandes mål samt en smidig övergång till arbete eller fortsatt utbildning.

6.1 Handledning som en del av integrationsutbildning

Handledningen främjar de studerandes delaktighet och jämlika ställning i samhället samt förebygger marginalisering. Handledningen ska ske i växelverkan med den studerande och sträva efter att stärka den studerandes engagemang och aktiva roll i integrationen. Handledningen motiverar och uppmuntrar den studerande att uppnå sina mål. I integrationsutbildningen är handledningens mål att stärka och stödja den studerande så att hen kan göra val och fatta beslut gällande utbildning, sysselsättning och karriärplanering samt förstå hur de påverkar livet. Genom handledningen stöder man övergången till arbetslivet eller vidare utbildning samt den studerandes yrkesmässiga utveckling. Handledningen stöder den studerandes välbefinnande, förebygger avbrott i studierna samt uppmuntrar till självkännedom, ökad självständighet och aktivt medborgarskap. Handledningen utvecklar också den studerandes färdigheter att söka stöd för att lösa eventuella utmaningar i livssituationen, studierna och lärandet.

Genom handledningen skapar man jämlika förutsättningar för de studerandes tillträde till fortsatta studier och arbetslivet.

Handledningen genomförs på ett språkmedvetet sätt, och alla språk som den studerande behärskar kan användas i handledningen. En central värdering är att handledningen ska möta den studerande, och den är därför inte generisk utan baserar sig på den studerandes individuella situation, målsättningar och behov. Den studerande ses som en expert på och en aktör i sitt eget liv, som får ta del av handledarens sakkunskap. Inom handledningen är man medveten om hur förhandsuppfattningar om exempelvis vissa branscher eller om den studerandes kön, ålder eller etniska bakgrund kan påverka karriärplaneringen och sysselsättningen. Genom handledningen strävar man efter att påverka attityderna i en positiv riktning. Ett brett spektrum av olika yrkes- och karriärmöjligheter presenteras för den studerande.

Genom handledningen får den studerande stöd för studierna och kontinuerligt lärande, planeringen av fortsättningen och vid behov hantering av livet. I handledningen beaktar man den studerandes målsättningar och livssituation och försöker tillsammans finna lämpliga lösningar. Med handledningens hjälp kan den studerande identifiera olika skeden i sin integrationsprocess och granska sin egen situation. Handledningen ger den studerande färdigheter att klargöra sina val samt planera studiernas innehåll och struktur i enlighet med sina egna resurser. I handledningssituationen behandlar den studerande och handledaren de kunskaper och innehåll som ingått i utbildningen. För att den studerande ska kunna ta till sig kunskaperna måste hen kunna förankra dem i sitt eget liv.

Mål

- Utarbetande av en personlig utbildnings- och/eller sysselsättningsplan för den studerande
- Utarbetande av en personlig plan för framtidsplan för den studerande
- Främjande av den studerandes karriär- och livsplaneringsfärdigheter
- Stöd för den studerandes yrkesmässiga tillväxt och studier i olika skeden av studierna
- Stöd för integration
- Främjande av kommunikativa och sociala färdigheter
- Förebyggande av svårigheter i studierna

Centrala innehåll

- Handledning för lärandet och studiefärdigheter
- Gestaltande och planering av de studerandes utbildnings- och sysselsättningsvägar
- Handledning av studerande som behöver särskilt stöd
- Handledning och stöd i olika problemsituationer
- Handledning för sökande av arbets- och praktikplatser
- Identifiering och erkännande av kunnande
- Övriga stödtjänster som utbildningsanordnaren erbjuder

6.2 Karriärhandledning

Målet för karriärhandledningen i integrationsutbildningen är att den studerande ska få mångsidig information om arbetslivet samt om karriär- och utbildningsmöjligheter. Planer och mål för den studerandes karriär och yrkesmässiga inriktning behandlas i handledningssamtal med den studerande. I karriärhandledningen stöder man utvecklingen av den studerandes karriärplaneringsfärdigheter och utformandet av en karriärväg efter integrationsutbildningen.

Under handledningssamtalen går man igenom den studerandes kunnande och mål samt identifierar och diskuterar behov av kompetensutveckling. Handledningen stöder på ett konkret sätt gestaltningen av den studerandes fortsatta planer. En studerande som funderar över sitt karriärval handleds att fördomsfritt bekanta sig med olika yrkesalternativ. Den studerande handleds också att förbereda sig för kontinuerligt lärande och skaffa sig mångsidiga färdigheter, som behövs i arbetslivet och i olika fortsatta studier. I karriärhandledning för studerande med högskolebakgrund samarbetar man vid behov med högskolor.

De som ger karriärhandledning ska ha en heltäckande uppfattning om arbetsmarknadsläget inom det egna området, arbets- och praktikmöjligheter samt företagande. Kontakter till arbetslivet och aktörer som är viktiga för de studerande i fortsättningen är till nytta i handledningen. Under perioder för lärande i arbete som ingår i integrationsutbildningen ges handledning av både arbetsgivarens och utbildningsanordnarens representant. I valet av platser för lärande i arbete beaktas såväl målen i den studerandes karriär- och yrkesplan som sysselsättningsmöjligheterna.

Med hjälp av handledningssamtal och perioder för lärande i arbete får de studerande information om och respons på sin yrkeskunskap och kompetens samt deras lämplighet för det finländska arbetslivet. Den plan för fortsättningen som görs upp tillsammans med den studerande innehåller långsiktiga yrkesmässiga mål samt åtgärder som behöver vidtas inom den närmaste framtiden för att nå dem. Utifrån karriärhandled-

ningen under utbildningen skapas en kontinuerlig process som stöder förtydligandet av målen och karriärplaneringen för den studerande. Genom handledningen stärker man den studerandes engagemang och motivation även i situationer där målen och planen för fortsättningen ännu är oklara eller där det förutsätts flera delmål för att uppnå det huvudsakliga målet.

6.3 Personlig studieplan

När utbildningen inleds ska en personlig studieplan göras upp för den studerande. Syftet med planen är att förtydliga den studerandes målsättningar, stödja den studerande i att uppnå sina mål och utveckla den studerandes aktiva engagemang. Planen hjälper den studerande att engagera sig för sina studier, främjar förtydligandet av de fastställda målen samt förtydligar integrationsprocessen. Planen fungerar även som ett verktyg för läraren i handledningen av den studerande och i planeringen av den studerandes studieväg. Planen åskådliggör handledningen under integrationsutbildningens gång och bidrar till att studierna blir mer målinriktade.

Den personliga studieplanen består av yrkeshandledning och karriärhandledning, handledning i studier och lärande samt av eventuella stödåtgärder för att uppnå målen. Planen ska innehålla mål för kortare tidsperioder och långsiktiga mål samt åtgärder som definierats för att uppnå målen. I planen ska även beskrivas hur studierna genomförs, den studerandes behov av personlig handledning och eventuella stödåtgärder. När målen fastställs ska man iaktta den studerandes tidigare studier och tidigare förvärvat yrkeskunnande samt annat kunnande. Man ska även beakta den studerandes färdigheter, styrkor, intresseområden, samt hans behov och utvecklingsområden. I planen ska också ingå åtgärder för att identifiera tidigare förvärvat kunnande och för att vid behov avlägga certifikat för arbetslivet. Planen kan också innehålla integrationsfrämjande åtgärder på ett bredare plan, såsom deltagande i organisations-, frivillig-, mentors- eller hobbyverksamhet.

I den personliga studieplanen ska man även ta hänsyn till integrationsutbildningens och den studerandes personliga mål som gäller språkfärdighet, med beaktande av den studerandes egna fortsatta planer. Den studerandes förutsättningar att lära sig och hans studiefärdigheter har samband med till exempel ålder, utbildningsbakgrund, erfarenhet av att lära sig främmande språk och livssituation. Man ska tillsammans med den studerande diskutera vilka nivåer av språkfärdighet som förutsätts inom olika branscher och yrken. Språkfärdigheterna och kommunikationsfärdigheterna utvecklas inte heller alltid i samma takt som de andra arbetslivsfärdigheterna, och detta bör också beaktas i den personliga studieplanen.

När den personliga studieplanen görs upp ska den studerandes situation beaktas som en helhet. Ett helhetsmässigt synsätt förutsätter ett förtroligt handledningsförhållande, för att det ska vara möjligt att stödja den studerandes lärande och mål. I planen ska man beakta den studerandes livssituation, förutsättningar för studier och sysselsättning samt andra faktorer som inverkar på studierna eller som försvårar lärandet. Faktorer som inverkar på sysselsättningen ska bedömas och informationen ska användas i den studerandes yrkesval, i handledningen och i uppgörandet av en framtidsplan, för att man ska kunna planera en realistisk och meningsfull sysselsättningsväg för den studerande. Om det under utbildningen eller i samband med perioderna för lärande i arbetet framkommer sådana aspekter som ger skäl till att kartlägga eller särskilt stödja den studerandes arbets- och funktionsförmåga, ska den studerande hänvisas till en utbildning eller tjänst som motsvarar hans behov eller till en bedömning av arbets- och funktionsförmågan.

Den personliga studieplanen ska utarbetas i samarbete mellan den studerande och läraren. Tillsammans med den studerande ska man under hela utbildningens gång följa upp och uppdatera hur planen förverkligas och hur studierna framskrider. Vid behov kan även utomstående sakkunniga delta i uppgörandet av planen.

6.4 Identifiering och erkännande av kunnande

Identifiering och erkännande av kunnande är en väsentlig del av den personliga tillämpningen under integrationsutbildningens gång och i processen med den personliga studieplanen, samt även en viktig del av kartläggningen av den studerandes arbetslivsfärdigheter, förutsättningar för lärande och önskemål. Identifieringen av kunnande är en del av karriärplaneringen och fortsätter kartläggningen, dokumentationen och utnyttjandet av kunnande som påbörjats i samband med den inledande kartläggningen i enlighet med lagen om främjande av integration. Identifieringen av kunnande fungerar också som grund för handledning efter integrationsutbildningen och för arbetet med att identifiera och erkänna kunnande.

Kunnandet består av tre delområden: kunskaper, färdigheter och kompetens. Kunnandet är inte kopplat till hur det har förvärvats. Kunnandet kan utvecklas i formella och informella miljöer och i vardagliga situationer. Centralt för integrationsutbildningen är att identifiera kunnande som hjälper den studerande att få arbete, skaffa sig behörighet eller söka till fortsatta studier. Kunnande som förvärvats på olika sätt ska identifieras och erkännas systematiskt under hela integrationsutbildningens gång till exempel som en del av handledningen. Kunskaperna som utvecklas under utbildningens gång ska dokumenteras i dokument som gäller arbetssökning, kompetens- eller arbetsintyg, en portfolio eller i något annat ändamålsenligt format som den studerande har nytta av i framtiden. Uppgifterna som berör identifieringen och erkännandet av kunnande ska även dokumenteras i den studerandes framtidsplan för att de ska kunna kompletteras och utnyttjas även i ett senare skede i den fortsatta handledningen och i karriärplanen.

Den studerande ska i utbildningen få information om begreppen som är relaterade till kunnande, målen och metoderna för samt fördelarna med identifieringen av kunnandet. Den studerande ska även få handledning, möjligheter och redskap för att visa sitt kunnande. För studerande som inte är vana vid att beskriva och identifiera sitt eget kunnande är det viktigt att börja från grunderna och identifiera de vardagliga färdigheterna och handleda den studerande till att utvärdera sin yrkeskompetens och sitt kunnande.

Kunnande ska till exempel identifieras genom handledningssamtal, som en del av undervisningen, i samband med perioder för lärande i arbetet, genom kartläggningar av kunnande eller vid verkstäder, yrkesprov och olika kompetens-, arbets- och examensintyg, inklusive certifikat för arbetslivet. En studerande kan till exempel delta i inträdesprov till andra utbildningar och informationen som fås från urvalstillfället kan användas för att identifiera kunnandet. En väldigt central roll i integrationsutbildningen har identifiering och erkännande av kunnande som genomförs i samarbete med en arbetsgivare i samband med en period för lärande i arbetet. Under arbetslivsperioderna får den studerande arbetsuppgifter och andra tillfällen att visa sitt yrkeskunnande och övrigt kunnande genom att utföra uppgifter i genuina arbetssituationer på arbetsplatsen.

Om det med tanke på sysselsättningsmöjligheterna för den studerande är viktigt att få behörighet för ett i Finland reglerat yrke eller ett beslut om jämställande av en examen på högskolenivå, ska den studerande hänvisas till en behörig myndighet som erkänner examina. På samma sätt och efter behov och övervägande kan erkännande av examen även sökas för andra studerande. Under utbildningens gång ska den studerande som en del av karriärplaneringen och handledningen få rådgivning och handledning i hur processen med erkännande av en examen inleds och i eventuella därtill hörande fortsatta åtgärder.

Som stöd för identifieringen av kunnande kan man använda olika applikationer och verktyg som även kan vara flerspråkiga, visuella och virtuella. Som hjälp vid identifieringen av kunnandet kan man använda den studerandes modersmål och andra språk som hen kan väl. Utöver samarbetet med arbetsgivare kan identifieringen av kunnande vid behov även genomföras i samarbete med till exempel yrkesläroanstalter, högskolor, handledningstjänster och tredje sektorn.

Identifiering och erkännande av kunnande under integrationsutbildningens gång är en förutsättning för handledningen inom integrationsutbildningen och för en hållbar karriärplanering både under utbildningen och efter den. Då kunnande som förvärvats på olika sätt synliggörs ökar den studerandes resurser och den studerandes sysselsättningsmöjligheter påverkas på ett positivt sätt. Den studerande kan ställa sina styrkor och färdigheter i relation till kraven som arbetslivet och olika arbetsuppgifter och yrken ställer samtidigt som hen får information om eventuella utvecklings- och utbildningsbehov. Identifiering av kunnande som genomförs på svenska eller finska stöder också integrationsutbildningens mål som gäller språkinläring. Den studerande får färdigheter att sätta ord på och beskriva sitt kunnande och sina styrkor enligt sin språkfärdighetsnivå, vilket är till nytta då hen planerar sin karriär samt i arbete och studier och när hen söker sig till arbetslivet.

6.5 Stöd för lärande och studier

Målet för stödet för lärande och studier är att öka den studerandes förutsättningar för lärande och förmåga att lära sig lära samt att förebygga studierelaterade utmaningar och främja den studerandes välbefinnande. Med hjälp av stödet får den studerande jämlika möjligheter att uppnå målen både under utbildningens gång och efter utbildningen.

Handledningen och stödet för lärande och studier ges både av lärarna och av andra sakkunniga. För studerande som har behov av särskilt stöd, och vid behov även andra studerande som behöver stöd, kan man använda till exempel speciallärares sakkunskap. Information om inläringssvårigheter, hur man identifierar dem och vilka stödformer det finns är till nytta för undervisnings- och handledningspersonalen. Vid behov ska man samarbeta sektorsövergripande med olika lokala och regionala sakkunniga och aktörer.

Vid handledningen av lärandet ska man fästa särskild uppmärksamhet vid den studerandes förutsättningar för lärande och vid att utveckla förmågan att lära sig lära. Den studerande ska därtill handledas att ta ansvar för sina egna studier. Den studerande ska få stöd för att planera sina studier och ställa upp och utvärdera sina mål. Den studerande ska få hjälp med att förstå utbildningens mål och betydelse. Den studerande ska få respons, handledning och stöd som ökar hens förutsättningar att lyckas. Det centrala är att stärka

den studerandes aktiva engagemang för studierna, för att förverkliga sin framtidsplan och för att fungera som en medlem i samhället.

De studerandes olika behov ska i första hand beaktas genom att undervisningen och handledningen differentieras (se kapitel 3.1). Differentieringen fungerar också som ett verktyg för att iaktta utmaningar som berör lärande och för att finna de rätta stödåtgärderna. Man ska sträva efter att i ett så tidigt skede som möjligt identifiera den studerandes utmaningar som gäller lärandet och hans inlärningssvårigheter. Utöver lärarnas och den övriga personalens iakttagelser är den studerandes egna observationer och erfarenheter centrala för att identifiera behovet av stöd. Man ska sträva efter att identifiera svårigheterna för studerande som har behov av stöd, för att kunna hitta de rätta metoderna för att stödja lärandet. Den studerande kan erbjudas både individuellt och gemensamt stöd samt lösningar som gäller lärmiljöerna. Man ska följa upp hur stödet inverkar på den studerandes lärande. De iakttagelser som har gjorts under utbildningens gång ska även tas i beaktande då den studerande hänvisas till en annan utbildning eller tjänst. På det här sättet säkerställs att den studerande även i fortsättningen får det stöd hen behöver.

Även den studerandes färdigheter att planera sitt eget liv och hans livskompetens inverkar på lärandet. I handledningen ska den studerandes situation beaktas som en helhet genom att man utöver studierna även behandlar den studerandes förmåga att fungera i vardagen. Den studerande ska erbjudas rådgivning och handledning även i fråga om eventuella andra faktorer som inverkar negativt på studierna och lärandet, till exempel problem i privatlivet eller med hälsan. Om man då utbildningen inleds eller under utbildningens gång iakttar sådana aspekter som berör den studerandes fysiska, psykiska eller sociala situation, ska den studerande i ett så tidigt skede som möjligt hänvisas till sådana stödtjänster där hen får hjälp och stöd för sitt problem och för att lösa det. Den studerande kan också i förebyggande syfte vägledas till att söka hjälp och stöd för att undvika att hen eventuellt avbryter studierna eller att problemen blir fler och större.